

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΗΛΕΚΤΡΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΥΠΟ
Λ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

ΒΗ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΧΡ. Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
38 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 38
1927

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ
H A E R T Z A

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΗΛΕΚΤΡΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΥΠΟ
Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

ΔΩΡΕΑ
ΙΩΣΗΦ ΓΚΡΕΚΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΧΡ. Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
38 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 38
1927

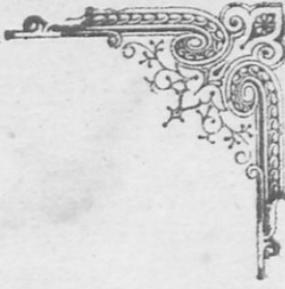
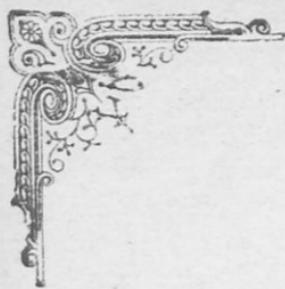
18513

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ
ἐκδότου.

ΧΡ. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ—ΟΡΕΣΤΗΣ—ΗΛΕΚΤΡΑ—ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ—ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ—ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ—
ΛΙΓΙΣΘΟΣ

Παιδ. Ὡς υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅστις ὠδήγησέ ποτε τὸν στρατὸν κατὰ τῆς Τροίας, τώρα εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς ἐμέ, διότι εἶσαι παρὼν, νὰ ἴδῃς ἐκεῖνα τὰ πολυπόθητα, τὰ ὅποια πάντοτε ἐπεθύμεις. Διότι ἰδοὺ τὸ Ἄργος, ἡ παλαιὰ πόλις, τὴν ὁποίαν ἐπόθεις, τόπος ἱερὸς τῆς οὐτροπλήκτου (μαιομένης) θυγατρὸς τοῦ Ἰνάχου· ἰδοὺ δέ, Ὀρέστα, ἡ Λύκαιος ἀγορὰ (εἰς τιμὴν) τοῦ λύκον κτείναντος θεοῦ (*Ἀπόλλωνος) ὃ πρὸς ἀριστερὰ δ' ἐκεῖνος περικαλλῆς ναὸς εἶνε τῆς Ἥρας· ἐνταῦθα δὲ ἔπου ἐφθάσαμεν, πίστευε ἔτι βλέπεις τὰς πολλὰν χρυσοὺν ἐχούσας Μυκήνας καὶ τὸ ἐν ᾧ πολλὰι φθοραὶ (φόνοι) ἐγένοντο ἀνάκτορον τῶν Πελοπιδῶν τοῦτο, ἐξ ὧν μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρὸς σου, ἐγὼ ποτε, ἀφ' οὗ παρέλαθόν σε παρὰ τῆς σῆς ἑμαίμου καὶ ἀδελφῆς, μετέφερα καὶ ἔσωσα καὶ ἀνέθρεψα ἕως τὴν παρούσάν σου ἡβικὴν ἡλικίαν, ὅπως ἐκδικηθῆς τὸν φόνον τοῦ πατρὸς σου. Τώρα λοιπόν, Ὀρέστα καὶ σὺ φίλτατε ἐκ τῶν ξένων Πυλάδῃ, ταχέως πρέπει νὰ

σκεφθῆτε τί πρέπει νὰ κάμητε, διότι ἤδη τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου
σέλας μᾶς κινεῖ τὰς πρῶνδ' αὐτῶν ὀρνίθων φωνάς, ὥστε νὰ γίνωσι
σαφεῖς, καὶ ἡ μαύρη νύξ ἐκ τῶν ἀστέρων (ἐκ τοῦ οὐρανοῦ) ἐξη-
λείφθη. Πρὶν λοιπὸν τις τῶν ἀνδρῶν ἐξέλεθ' ἐκ τοῦ οἴκου, ἐμβαίνετε
εἰς ἑμίλιαν· διότι εὐρισκόμεθα εἰς ἐκεῖνο τὸ σημεῖον, κατὰ τὸ
ὅποιον δὲν εἶνε πλέον καιρὸς νὰ διστάζητε, ἀλλ' εἶνε κατάλλη-
λος καιρὸς ἔργων.

Ὁρ'. ὦ φίλτατε ἐκ τῶν ὑπηρετῶν ἀνδρῶν, πόσον σαφεῖς ἀπα-
δείξεις παρέχεις εἰς ἐμὲ τοῦ ὅτι ὑπῆρξες εἰς ἡμᾶς πιστός· διότι
καθὼς ἴππος εὐγενοῦς καταγωγῆς, καὶ γέρον ἂν εἶνε, εἰς τοὺς
κινδύνους δὲν ἀποβάλλει συνήθως τὴν προθυμίαν του, ἀλλ' ἀ-
νορθώνει τὸ οὖς, παρομοίως δὲ καὶ σὺ καὶ ἡμᾶς· παροτρύνεις καὶ
ὁ ἴδιος μεταξὺ τῶν πρῶτων ἀκολουθεῖς. Διὰ τοῦτο λοιπὸν τὴν
μὲν ἀποφασίν μου θὰ σοὶ φανερώσω, σὺ δὲ ἀφ' οὗ μετὰ προσοχῆς
ἀκούσης τοὺς λόγους μου, ἂν κατὰ τι δὲν ἐσκεφθῆν ὀρθῶς, ἐπα-
νόρθωσόν με· ἐγὼ δηλαδὴ ὅτε ἐπορεύθην εἰς τὸ Πυθικὸν (ἐν Δελ-
φοῖς) μαντεῖον, ἵνα μάθω, τίνι τρόπῳ νὰ λάθω ἱκανοποιήσιν πα-
ρὰ τῶν φονευσάντων τὸν πατέρα μου, ἐχρησιμοδότησεν εἰς ἐμὲ ὁ
Ἀπόλλων τοιαῦτα, τὰ ὅποια πάραυτα θὰ ἀκούσης· ἀνευ δηλ.
ἀσπιδοφόρου στρατοῦ, νὰ παρασκευάσω ἐγὼ ὁ ἴδιος λαθραίως
σφαγὴν κατὰ τὸ δίκαιον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἠκούσαμεν τοιοῦτου εἶδους
χρησμόν, σὺ μὲν ἀφ' οὗ ἔλθης, ὅταν σὲ καλέσῃ ἢ κατάλληλος
ᾠρα, ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τούτων δά, παρατήρει μετὰ περιεργεί-
ας πᾶν τὸ πραττόμενον, ἵνα ἐν γνώσει ἀναγγείλῃς εἰς ἡμᾶς σα-
φῶς· διότι μὴ φοβεῖσαι ἕνεκα τοῦ γήρατος καὶ τῆς μακρᾶς σου
ἀπουσίας μήπως σὲ γνωρίσωσιν, οὐδὲ θὰ σὲ ὑποπτεύσωσι, λευκό-
τριχα ὄντα τὴν κεφαλὴν (ἀσπρομάλιον) εὐτὼ λέγε δὲ τοιαῦ-
τα, ὅτι εἶσαι μὲν ξένος Φωκεύς, ἑλθὼν ἐκ μέρους ἀνδρὸς Φανο-
τέως· διότι οὗτος εἶνε ὁ μέγιστος τῶν συμμάχων των, ἀγγελε δὲ
μεθ' ὄρκου, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ὀρέστης ἐξ ἀναποφεύκτου τύχης
(θανάτου), ὅτι δηλ. εἰς τοὺς Πυθικοὺς ἀγῶνας ἐκατρακυλίσθη
ἐκ τῶν τροχηλάτων δίφρων· οὕτω πως πρὸς αὐτοὺς νὰ διαδώ-
σης· ἡμεῖς δὲ ἀφ' οὗ κοσμήσωμεν πρῶτον τὸν τάφον τοῦ πα-
τρός, καθὼς ἐπεθύμει (διέταξεν ὁ Ἀπόλλων), διὰ σπονδῶν καὶ ἐκ
τῆς κεφαλῆς τετμημένων πλοκάμων, ὄντων τρυφῆ (στολισμὸς)
τῆς κεφαλῆς, ἔπειτα θὰ ἐπιστρέψωμεν πάλιν ὀπίσω, αἶροντες διὰ

τῶν χειρῶν (φέροντες ἐν χειρὶ) τύπωμα χαλκόπλευρον (χαλκί-
νην κάλπην, ὑδρίαν), τὸ ὅποιον καὶ σὺ γνωρίζεις ὅτι ἔχω κε-
κρυμμένον ἐν θάμνοις, ἵνα ἐξαπατῶντες φέρωμεν εἰς αὐτοὺς εὐά-
ρεστον εἶδῃσιν ὅτι δῆθεν ἐγὼ εἶμαι ἐξηφανισμένος, κατακαεὶς
ἤδη εἰς τὰς φλόγας καὶ ἐντελῶς εἰς τέφραν μεταβεβλημένος·
διότι τί με λυπεῖ τὸ ἐξῆς, ὅταν δηλ. μὲ τὸν λόγον ἀποθανόν, μὲ
τὰ ἔργα σωθῶ καὶ δοξασθῶ; νομίζω μὲν ὅτι οὐδαίς λόγος κέρ-
δος (ὠφέλειαν) φέρων εἶνε κακὸς (δυσοίωνος)· διότι πολλάκις
μέχρι τοῦδε εἶδον ὅτι καὶ οἱ σοφοὶ διὰ λόγου ψευδῶς ἀποθνή-
σκουσιν· ἔπειτα ὅταν ἐπανέλθωσι πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν τι-
μῶνται περισσότερον (ἀπὸ πρότερον)· οὕτω καὶ ἐγὼ ἐκ ταύτης
(τῆς πλαστῆς) φήμης πέποιθα ὅτι ζῶν θὰ λάμψω εἰς τοὺς ἔχ-
θροὺς εἰς τὸ ἐξῆς ὡς ἄστρον· ἀλλ' ὦ γῆ τῶν πατέρων μου καὶ
θεοὶ ἐγγχώριοι, δέξασθέ με ὥστε νὰ τύχω τοῦ ποθομένου διὰ τῶν
μηχανῶν τούτων, καὶ σὺ, ὦ πατρῶν δῶμα, διότι ἐσὲ ἔρχομαι
νὰ καθαρίσω (ἐξαγνίσω) δικαίως ὑπὸ τῶν θεῶν παρακινήμενος·
καὶ μὴ με ἐξορίσῃτε ἐκ ταύτης τῆς γῆς ἄνευ τιμῆς, ἀλλὰ ποιεῖτέ
με ἄρχοντα (κάτοχον) τοῦ πλοῦτου καὶ ἀποκαταστάτην πάλιν τοῦ
οἴκου μου· εἶπα μὲν λοιπὸν ταῦτα· σὺ δέ, γέρον, φρόντισον τώρα
νὰ ὑπάγῃς νὰ ἐκτελέσῃς τὸ ἰδικόν σου καθήκον· ἡμεῖς δὲ θὰ
ἐξέλθωμεν· διότι ἡ κατάλληλος εὐκαιρία, ἡ ὅποια καθ' αὐτὸ
εἶνε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁ κάλλιστος ὁδηγὸς πρὸς πᾶσαν ἐπι-
χείρησιν, ἐπέστη.

Ἥλ. Φεῦ εἰς ἐμέ, ἐμὲ τὴν δυστυχῆ.

Παιδ. Ἄ λ ἢ θ ε ι α μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα ἔνδοθεν τῶν θυ-
ρῶν φωνὴν ὑπηρετρίας τινὸς ἐλαφρὰ στεναζούσης, τέκνον.

Ἦρ. Τάχα εἶνε ἡ δυστυχῆς Ἥλέκτρα; θέλεις νὰ μείνωμεν
ἐδῶ καὶ ἀκούσωμεν καλλίτερα τοὺς γόους;

Παιδ. Διόλου τίποτε ἄς μὴ δοκιμάζωμεν νὰ πράττωμεν
πρότερον παρ' ὅ,τι διέταξεν ὁ Ἀπόλλων, καὶ ἀπὸ τούτου νὰ
κάμωμεν ἀρχήν, ποιῶντες δηλ. σπονδὰς πρὸς τὸν τάφον τοῦ
πατρὸς σου· διότι αὐταὶ φέρουσι καὶ νίκην εἰς ἡμᾶς καὶ ἐπι-
κράτησιν πρὸς τὰς πράξεις μας.

Ἥλ. Ὡ φῶς καθαρὸν καὶ ἀήρ, ὁ ὅποιος ἔχεις ἴσας ἐκτά-
σεις μὲ τὴν γῆν (πανταχοῦ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς διακεχυμέ-

νος). Πόσον πολλά μὲν θρηνητικὰ ἄσματα μου, πολλά δὲ στυγιοκτυπήματα μέχρις αἵματος ἀπ' ἔμπροσθεν φερόμενα ἤκουσας, ὅπταν ἡ σκοτεινὴ νύξ παρέλθῃ, τὰ δὲ τῶν ὀλονυκτίων ἀγρουπνιῶν πλέον ἢ μισητὴ κλίνη τῶν ταλαιπώρων οἴκων γνωρίζει, δηλ. πόσους θρήνους ἐκφέρω διὰ τὸν δυστυχεῖ πατέρα μου, τὸν ὅποιον ἐν μὲν τῇ βαρβαρῇ χώρᾳ ὁ φονικὸς Ἄρης δὲν ἐφιλοξένησεν, ἀλλὰ τοῦ ὀπίου ἢ ἐμῆ μήτηρ καὶ ὁ μετ' αὐτῆς συγκοιμώμενος Αἴγισθος, σχίζουσι διὰ φονικοῦ πελέκους τὴν κεφαλὴν, ὅπως ξυλοτόμοι δρῶν, καὶ διὰ ταῦτα οὐδαμῖα συμπάθεια δὲν προσφέρεται σοι, πάτερ, ἀπὸ ἄλλην παρὰ ἀπὸ ἐμέ, ἐν ᾗ τόσον ἀπρεπῶς καὶ οἰκτρῶς ἀπέθανες.

Ἄλλ' ὅμως δὲν θὰ παύσω τῷ ὄντι ἀπὸ τοῦ θρήνου καὶ τοῦ ἀποτροπαίου ὄδυρμού, ἐν ὅσῳ βλέπω τὰς φαινοτάτας λάμψεις (μαρμαρυγὰς) τῶν ἀστέρων καὶ ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν, δὲν θὰ παύσω, ὥστε νὰ μὴ φωνάζω φωνὴν δημοσίᾳ εἰς ὅλους ἔμπροσθεν τούτων δὲ τῶν πατρικῶν θυρῶν, ὅπως διεγείρω ὄδυρμὸς ὡς ἀηδῶν τις τὸ τέκνον αὐτῆς ἀπολέσασα· ὦ οἴκημα τοῦ Ἄδου καὶ τῆς Περσεφόνης, ὦ χθόνιε Ἑρμῆ καὶ σεβαστῇ Ἀρᾷ καὶ σεβάσμιαι θυγατέρες τῶν θεῶν Ἑρινύες, αἱ ὅσαι βλέπετε τοὺς ἀδίκως ἀποθνήσκοντας καὶ τοὺς κρυφίως κλέπτοντας τοὺς γάμους, ἔλθετε, βοηθήσατε, τιμωρήσατε τὸν φόνον τοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀποστείλατέ μοι τὸν ἀδελφόν μου· διότι μόνῃ δὲν δύναμαι (ἀντέχω) πλέον νὰ κρατῶ εἰς ἰσοσταθμίαν τὸ βάρος τῆς λύπης.

ΧΟΡΟΣ

Ἦ κόρη, κόρη δυστυχεστάτης μητρὸς Ἠλέκτρα, διὰ τί πάντοτε οὕτως ἀκορέστως θρηνεῖς πρὸ πολλοῦ τὸν ὑπὸ δολίας μητρὸς ἀσεβέστατα φονευθέντα δι' ἀπάτης Ἀγαμέμνονα καὶ διὰ ἐπιβούλου χειρὸς (τῆς Κλυταιμνήστρας) παραδοθέντα; Εἶθε ὁ τούτων πρόξενος νὰ ἀπολεσθῇ, εἴαν μοι εἴνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἐκστομῶ ταῦτα.

Ἡ). Ὁ θυγατέρες εὐγενῶν, ἦλθετε παρήγοροι τῶν ἐμῶν ταλαιπωριῶν. Καὶ γνωρίζω καὶ καταλαμβάνω τοῦτο, παντελῶς δὲν με διαφεύγει ἀλλ' ὅμως δὲν θέλω νὰ ἀφήσω τοῦτο, τὸ νὰ στενάζω διὰ τὸν ἄθλιον πατέρα μου. Ἄλλ' ὦ ἀποδίδουσαι χά-

ριν διὰ παντός εἶδους δειγμάτων ἀγάπης, ἀφήσατέ με οὕτω νὰ κατατήκωμαι, φεῦ, παρακαλῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλὰ βεβαίως τοῦτον τοῦλάχιστον τὸν ἐν Ἄδου, δηλ. τὸν πατέρα σου, οὔτε διὰ θρήνων οὔτε διὰ παρακλήσεων δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ ἀναστήσῃς ἐκ τῆς κοινῆς λίμνης. Ἄλλ' ἀπὸ τὰς μετρίας λύπας εἰς ἀθεράπευτον λύπην πάντοτε προβαίνουσα, διὰ τῶν στεναγμῶν φθείρεσαι. Εἰς ὅσα δὲ καμμία ἀπαλλαγὴ τῶν κακῶν δὲν ὑπάρχει, διὰ τί μ ο ὕ ἐπιθυμοῖς τὰ δυσβάστακτα.

Ἦλ. Μωρὸς εἶνε ὅστις λησμονεῖ (δὲν θρηνεῖ) τοὺς ἀξιολύπητα ἀποθανόντας γονεῖς του. Ἄλλ' εἰς τὴν ἐμὴν τοῦλάχιστον ψυχὴν ἤρρεσεν ἡ στεναζέουσα ἐκείνη, ἣτις τὸν Ἴτυν, πάντοτε τὸν Ἴτυν θρηνεῖ, ἡ ὀδυρομένη ὄρνις, ἄγγελος τοῦ Διὸς. Φεῦ παναθλία Νιόβη, ἐγὼ τοῦλάχιστον ἐσὲ θεωρῶ (τιμῶ) θεάν, διότι σὺ ἐν πατρίνῳ τάφῳ, φεῦ, φεῦ, θακρῦεις.

ΧΟΡΟΣ

Οὐχὶ βέβαια εἰς ἐσὲ μόνην ἐκ τῶν θνητῶν, ὦ κόρη, ἐφανερώθη ἡ λύπη, πρὸς τὴν ὁποῖαν σὺ εἶσαι ὑπερβολικὴ ἀπὸ τοὺς ἐντὸς εὐρισκομένους, μετὰ τῶν ὁποίων εἶσαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, ὁποῖα εἶνε ἡ ζωσα Χρυσόθεμις καὶ ἡ Ἰφιάνασσα καὶ ὁ ἐν κεκρυμμένῃ ἐφηθικῇ ἡλικίᾳ λυπούμενος, μακάριος, διότι τοῦτον τὸν εὐπατρίδην ἐκ Διὸς καταγόμενον ἡ ἔνδοξός ποτε χώρα τῶν Μυκηναίων θὰ δεχθῆ, μὲ χαροποιὸν βᾶδισμα ἔλθόντα εἰς ταύτην δὲ τὴν χώραν, δηλ. τὸν Ὀρέστην.

Ἦλ. Τοῦτον τοῦλάχιστον ἐγὼ ἀκατάπαυστα περιμένουσα, ἄνευ τέκνων, ἀθλία, ἀνύπανδρος πάντοτε περιέρχομαι, διάδροχος (κάθυγρος) ἐκ τῶν θακρῶν, ταύτην τὴν ἀτελεύτητον τύχην τῶν κακῶν ἔχουσα, οὗτος ὅμως λησμονεῖ καὶ ὅσα ἔπαθε καὶ ὅσα ἔμαθε. Διότι ποῖα ἀπατηλὴ ἀγγελία δὲν ἔρχεται εἰς ἐμέ; Διότι πάντοτε μὲν ποθεῖ νὰ ἔλθῃ, ἀλλ' ἐν ᾧ ποθεῖ, ἀπαξιοῖ νὰ φανῇ.

ΧΟΡΟΣ

Μὴ μοῦ ἀπελπίζεσαι κόρη μου, ἔλπιζε. Ἀκόμη ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ μέγας Ζεὺς, ὁ ὁποῖος πάντα ἐπιβλέπει καὶ πάντα ἐνισχύει· εἰς τοῦτον δὲ τὴν σφόδρα ὀδυνηρὰν ὀργὴν σου ἐναποθέτουσα, μὴτε λυποῦ ὑπερβολικὰ δι' ἔσους μισεῖς, μὴτε λησμόνει. Διότι ὁ Θεὸς χρόνος εὐκόλως τὰ πάντα μετατρέπει, διότι οὔτε ὁ κατοικῶν τὴν Κρίσαν, τὴν θραπτικὴν βοῶν παραλίαν, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος θὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ ὁ πλησίον τοῦ Ἀχέροντος βασιλεύων θεὸς δὲν εἶνε ἀμελής.

Ἡλ. Ἄλλ' ἐμὲ βέβαια, τὸ περισσότερο μέρος τοῦ βίου ἀφήκεν ἤδη ἄνευ ἐλπίδων, καὶ δὲν δύναμαι πλέον νὰ ὑποφέρω ἢ ὅποια ἄνευ γονέων καταφθείρομαι, τὴν ὅποιαν κανεὶς φίλος ἀνὴρ δὲν ὑπερασπίζεται, ἀλλ' ὡς εἴαν ἤμην ξένη τις μηδεμίαν ἀξίαν ἔχουσα ἐνδαιτώμαι εἰς τοὺς θαλάμους τοῦ πατρὸς μου, μετόσον δὰ ταπεινὴν ἐνδυμασίαν, καὶ ἴσταμαι πέριξ τραπέζων κενῶν τροφῆς.

ΧΟΡΟΣ

Ἀξιολύπητος βεβαίως ἦτο ἡ φωνὴ (τοῦ Ἀγαμέμνονος) ἐν τῇ ἐπιστροφῇ εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἀξιολύπητος ἐν τῇ (συμποσιακῇ) κλίνῃ τοῦ πατρὸς, ὅτε πρὸς δυστυχίαν σου ἐχθρικὸν κτύπημα ἐλοσιδῆρων πελέκεων ὀρμητικῶς κατηνέχθη κατ' αὐτοῦ. Δόλος ἦτο ὁ ἐπινοήσας, ἔρωσ ὁ φονεύσας, φοβερὰν τὴν μορφὴν αὐτοῦ φοβερῶς προπαρασκευάσαντες, εἴτε θεὸς εἴτε τις τῶν θνητῶν ἦτο ἐκεῖνος ὅστις ταῦτα ἔπραττεν.

Ἡλ. Ὡ ἐκείνη ἡ ἡμέρα ἢ ἐλθοῦσα μισητοτάτη δὰ εἰς ἐμὲ περισσότερο ἀπὸ ὅλας, ὦ νύξ, ὦ τρομερώτατοι πόνοι δειπνῶν, τὰ ὅποια δὲν δύναμαι νὰ ὀνειμάσω. Ἐν τούτοις τοῖς δειπνοῖς ὁ πατήρ μου εἶδε τοὺς θανάτους, ἀπρεπεῖς υἱοὺς ἐπαναχθέντας ὑπὸ χειρῶν δύο ἀνθρώπων αἱ ὅποιαί με ἠφάνισαν. Εἰς τούτους δ' ὁ μέγας Ολύμπιος θεὸς εὐχομαι νὰ δώσῃ νὰ πάθωσιν ἐκδικητικὰς συμφορὰς καὶ μηδέποτε νὰ ἀπολαύσωσιν ἀγαλλιιάσεως, διότι τοιαῦτα ἔργα ἐξετέλεσαν.

ΧΟΡΟΣ

Πρόσεχε μὴ φωνάζῃς εἰς τὰ πρόσω προχωροῦσα (περισσότερον). Δὲν γνωρίζεις ἐκ ποίων αἰτίων τὰ παρόντα προήλθον; εἰς δυστυχίας ἀπὸ σοῦ προερχομένας περιπίπτεις τόσον ἀπρεπῶς. Δηλαδή κάπως ἀρκετὰ μεγάλα κακὰ ὑπὲρ τὸ δέον ἀπέκτησας, διὰ τῆς τεθλιμμένης ψυχῆς σου πάντοτε ἔριδας γεννῶσα. Ἄλλὰ εἰς τοὺς ἰσχυροὺς δὲν πρέπει νὰ πλησιάζῃ τις μὲ φιλονικίας.

Ἡλ. Ἐν φοβεροῖς εὕρισκομένη ἐβασανίσθη, ἐν φοβεροῖς τὸ γνωρίζω, δὲν ἀγνοῶ τὴν παραφορὰν μου. Ἄλλ' ὅμως ἐν ταῖς συμφοραῖς μου δὲν θὰ κατισχύσω ταιαύτης δυστυχίας, ἐν ὅσῃ ἡ ζωὴ μὲ ἐξουσιάζει. Διότι παρὰ τίνος (ἀνθρώπου) τέλος πάντων, ὦ φίλοι εὐγενεῖς, δύναμαι νὰ ἀκούσω πρόσφορον (παραμυθητικὴν) λέξιν, παρὰ τίνος φρονίμου κατάλληλα εἰς τὴν περίστασιν; Ἀφήσατέ με, ἀφήσατε παρήγοροι διότι οἱ θρήνοι οὗτοι δὲν θὰ ἔχωσιν ἀπαλλαγὴν, οὐδέποτε θὰ παύσω τῶν πόνων, ὥστε νὰ μὴ μετέχω οὕτω τῶν θρήνων (οὐδὲν μέτρον φυλάττουσα ἐν τοῖς θρήνοις).

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλὰ βεβαίως ἐξ εὐνοίας τοῦλάχιστον προτρέπω, ὡς εἴαν ἤμην μήτηρ τις πιστὴ, νὰ μὴν γεννᾷς δυστυχίαν ἐπάνω εἰς τὰς δυστυχίας.

Ἡλ. Καὶ τί μέτρον τοῦ δυστυχήματός μου τούτου ὑπάρχει; Ἔλα, πῶς εἶναι καλὸν νὰ ἀδιαφορῇ τις διὰ τοὺς ἀποθανόντας; Ποῖος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐγεννήθη τοιοῦτος; Εὐχόμεαι μὴτε νὰ τιμῶμαι παρὰ τούτοις τοῖς ἀνθρώποις, μὴτε, ἐὰν μετέχω ἀγαθοῦ τινος, ἠρύχως νὰ κατέχω τούτο, ἐὰν ἐμποδίζω τὰς πτέρυγας τῶν ἄξυφώνων θρήνων, ὥστε νὰ μὴ τιμῶ τοὺς γονεῖς μου. Διότι ἐὰν ὁ μὲν φονευθεὶς θὰ κῆται γῆ (χ ὦ μ α) καὶ ὡς τίποτε θεωρούμενος ὁ ταλαίπωρος, οἱ δὲ φονεῖς δὲν θὰ τιμωρηθῶσι διὰ τὸν φόνον, ἄς ἀπολεσθῇ (ἄς πάγῃ νὰ καθῆ) ἢ αἰδῶς καὶ ἡ εὐσέβεια ἔλων τῶν ἀνθρώπων.

ΧΟΡΟΣ

Ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, ἐπιθυμοῦσα καὶ τὸ ἰδικόν σου συμφέρον καὶ τὸ συμφέρον ἐμῆς τῆς ἰδίας συγχρόνως, ἦλθον· ἐάν δὲ δὲν λέγω καλῶς, σὺ νίκα (λέγε σὺ ὀρθῶς), διότι θὰ σὲ ἀκολουθήσωμεν.

Ἥλ. Ἐντρέπομαι μὲν, ὦ γυναῖκες, ὅτι φαίνομαι εἰς ὑμᾶς, ἕνεκα τῶν πολλῶν θρήνων, βαρέως πενθοῦσα, ἀλλὰ—διότι ἡ ἀνάγκη ἀναγκάζει με νὰ πράττω ταῦτα—συγχωρήσατέ με διότι γυνή, ἣτις εἶνε εὐγενῆς (κατάγεται ἀπὸ καλὸν γένος), πῶς εἶνε δυνατόν νὰ μὴ πράττῃ ταῦτα, ἐν ᾗ βλέπει τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς κληρονομηθέντα κακὰ, τὰ ὅποια ἐγὼ, ἡμέραν καὶ νύκτα πάντοτε βλέπω αὐξανόμενα μᾶλλον παρὰ ἐλαττούμενα; διότι εἰς ἐμὲ πρότερον μὲν συνέβησαν ἐκ μέρους τῆς μητρὸς, ἣ ὅποια μὲ ἐγέννησε, τὰ μισητότατα· εἶτα δὲ ἐν τοῖς ἐμαυτῆς δώμασι συγκοινωνῶ (ἀναστρέφομαι) μετὰ τῶν φονέων τοῦ πατρὸς μου, καὶ ὑπὸ τούτων ἄρχομαι, καὶ ἀπὸ τούτους ἐξαρτᾶται καὶ νὰ λάβω τι ὁμοίως καὶ νὰ στερωμαι· ἔπειτα ὅποιας ἡμέρας νομίζεις ὅτι διάγω, ὅταν ἴδω τὸν Αἴγιστον καθήμενον ἐπὶ τῶν πατρικῶν θρόνων, ἴδω δὲ αὐτὸν φοροῦντα τὰ ἴδια ἐνδύματα μὲ ἐκείνων καὶ παρὰ τὴν ἐστίαν σπένδοντα σπονδάς, ὅπου ἐκείνων ἐφόνευσεν, ἴδω δὲ τὴν ἐσχάτην ὕδριν τούτων, τὸν ἴδιον δηλαδὴ χειρὶ φονεύσαντα συνερχόμενον ἐν τῇ κλίνῃ τοῦ πατρὸς μου μετὰ τῆς ἀθλιας μητρὸς μου—ἂν πρέπη νὰ ὀνομάζω αὐτὴν μητέρα—ἣτις συγκοιμᾶται μετὰ τούτου; αὐτὴ δὲ τολμᾷ τοιαῦτα ὥστε συγκοιμᾶται μετὰ τοῦ μιάστορος, χωρὶς νὰ φοβῆται κυμμίαν θείαν τιμωρίαν· ἀλλ' ὥσάν νὰ γελᾷ ἐπὶ τοῖς διαπραττομένοις, εὐροῦσα (καιροφυλακτῆσσα) τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν τότε διὰ δόλου ἐφόνευσε τὸν πατέρα μου, κατὰ ταύτην δίδει χοροὺς καὶ κάθε μῆνα θυσιάζει εἰς τοὺς σωτηρίους θεοὺς θύματα προβάτων· ἐγὼ δὲ ἡ δυστυχῆς (κ κομοῖρα) βλέπουσα ταῦτα κλαίω κατ' οἶκον, τῆκομαι καὶ θρήνω κατὰ νόνα χη διὰ τὴν ἐπιικτάρατον τράπεζαν, ὀνομασμένην μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς μου (Ἀγαμεμνόνειος δαίς), διότι οὐδὲ νὰ κλαύσω δύναμαι τόσον δά, ὅσον ἡ καρδιά μου εὐφραίνει με· διότι αὐτὴ ἡ κατὰ τοὺς λόγους μόνον εὐ-

γενῆς γυνή φωνάζουσα, ἐκφέρει κατ' ἐμοῦ ὕβρεις κακὰς τοιαύτας: ὦ θεομίσητον θδέλυγμα, σοῦ μόννης ὁ πατήρ ἀπέθανεν, ἄλλος δὲ οὐδεὶς ἐκ τῶν θνητῶν δὲν πενθεῖ: εἰς τὸ ἀνάθημα ('σιὸν Διάβολον) νὰ πᾶς καὶ εἴθε ποτὲ νὰ μὴ σ' ἀπαλλάξωσι τῶν παρόντων θρήνων οἱ κάτω θεοί. Τοιαύτας δὲ ὕβρεις ἐκφέρει ἄλλ' ὅταν ἀκούῃ παρά τινος ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Ὀρέστης, τότε δὲ μαινομένη πλησιάζουσά με φωνάζει: δὲν εἶσαι σὺ εἰς ἐμὲ αἰτία τούτων; δὲν εἶναι ἰδικόν σου ἔργον τοῦτο, ἣτις κλέψασα ἐκ τῶν ἐμῶν χειρῶν τὸν Ὀρέστην, κάπου τὸν ἐξησφάλισας; ἄλλ' ἔσο βεβαιωτάτη ὅτι θὰ τιμωρηθῆς τοῦλάχιστον ὅπως σοῦ ἀξίζει! Τοιαῦτα γαυγίζει προσέτι δὲ ἐνθαρρύνει αὐτὴν ὁ ἐμόφρων αὐτῆ παρῶν πλησίον καλὸς τις νυμφίος, ὁ κατὰ πάντα ἀνανδρὸς οὗτος, ὁ αὐτόχρημα ἐπιβλαβής, ὁ γυναῖκας συμμάχου ἐχὼν εἰς τὰς μάχας· ἐγὼ δὲ προσμένουσα πάντοτε ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Ὀρέστης παυστήρ τῶν κακῶν τούτων, χάνομαι ἢ δυστυχής· διότι ἐπειδὴ βραδύνει πάντοτε νὰ πράξῃ ἀποφασιστικόν τι, κατέστρεψε καὶ τὰς παρούσας καὶ τὰς μελλούσας ἐλπίδας μου· ἐν τοιοῦτοις λοιπὸν δεινοῖς εὐρισκομένη, φίλαι, οὔτε τὰς φρένας σώας, οὔτε εὐσέβειαν νὰ ἔχω εἰνέ μοι εὐκόλον· ἄλλ' ἐν ταῖς συμφοραῖς τῶ ὄντι εἶνε μεγάλη ἀνάγκη καὶ κακὰ νὰ ἐπινοῇ τις.

Χορ. Ἐλθέ εἰπέ, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο, ἐν ᾧ σὺ λέγεις ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, ὁ Ἀΐγισθος εἶνε παρῶν ἢ ἔχει ἀναχωρήσει ἐκ τῶν δόμων;

Ἥλ. Ὅντως ἀληθῶς (ἔχει ἀναχωρήσει) μὴ νόμιζε δὲ ὅτι, ἐν βέβαια ἦτο πλησίον, θὰ ἐξηρχόμην εἰς τὴν θύραν. Τώρα ἔμωσ εὐρίσκεται εἰς τοὺς ἀγρούς.

Χορ. Ἐγὼ τῶ ὄντι, ἐὰν βέβαια ταῦτα ἔχωσιν οὕτως, ἐμπιστευομένη εἰς ἐσέ, μᾶλλον ἐπεθύμουν νὰ ὀμιλήσω μετὰ σοῦ.

Ἥλ. Ἐπειδὴ τόρα εἶνε ἀπὼν, λέγε ὅ,τι ἀγαπᾶς.

Χορ. Καὶ λοιπὸν σ' ἐρωτῶ· θέλω νὰ ἤξεύρω τί λέγεις περὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἢ θὰ βραδύνῃ;

Ἥλ. Ὑπόσχεται τοῦλάχιστον (ὅτι θὰ ἔλθῃ)· ἄλλ' ἐν ᾧ ὑπόσχεται, οὐδὲν ποιεῖ ἕξ ὅσων λέγει.

Χορ. (Καὶ τῶ ὄντι) διότι συνήθως ὁ ἄνθρωπος διστάζει, ὅταν πρόκηται νὰ πράξῃ μέγα πρᾶγμα.

*Ηλ. Καὶ ὅμως ἐγὼ τουλάχιστον ἔσσωσά ἐκεῖνον ἄνευ διαταγῶν.

Χορ. Μὴ φοβεῖσαι· εἶνε φυσικὰ καλός, ὥστε νὰ βοηθῆ τῷ ὄντι ὃν ἀγαπᾷ.

*Ηλ. Εἶμαι πεπεισμένη, ἐπειδὴ (ἄλλως) ἐγὼ τῷ ὄντι δὲν θὰ ἔζων ἐπὶ πολὺν χρόνον.

Χορ. Μὴ εἶπες ἀκόμη τόρα τίποτε· διότι βλέπω, μοῦ φαίνεται, τὴν ἀδελφὴν σου Χρυσόθεμιν, γεγεννημένην ἐκ τοῦ ἰδίου πατρὸς καὶ τῆς ἰδίας μητρός, φέρουσαν ἐκ τῶν δόμων εἰς τὰς χεῖράς της ἐναγίσματα (θυσίαν), ὅποια εἶνε νόμιμα διὰ τοὺς νεκρούς.

Χειρσοθ. Τί φωνὴ εἶνε πάλιν αὕτη, τὴν ὅποιαν σὺ ἐλθοῦσα πρὸ τῆς ἐξόδου τῆς πύλης (ἐξώσθιας), φωνάζεις, ὦ ἀδελφή, καὶ οὐδὲ ἐκ τοῦ μακροῦ χρόνου θέλεις νὰ διδαχθῆς, ὅτι ματαιοπονεῖς χαριζομένη εἰς ψυχὴν ματαιάν (κοῦφον); Καὶ ὅμως ἤξεύρω τοσοῦτον τουλάχιστον, ὅτι ἐγὼ αὐτὴ λυποῦμαι διὰ τὰ παρόντα· ὥστε ἂν ἠδυνάμην, ἤθελα φανερώσει ὅποια φρονῶ περὶ αὐτῶν. Τώρα δὲ εὐρισκομένη εἰς δεινὴν θέσιν, μοὶ φαίνεται καλὸν νὰ πλέω μὲ συνεσταλμένον τὸ ἴστίον, καὶ νὰ φαίνομαι μὲν ὅτι δὲν ἐνεργῶ τίποτα, ὅμως νὰ μὴ βλάπτω· ἐπιθυμῶ δὲ καὶ σὺ νὰ κάμης ὅλα τοιαῦτα (τὰ ἴδια μὲ ἐμέ), ἂν καὶ τὸ μὲν δίκαιον δὲν εἶνε καθὼς ἐγὼ λέγω, ἀλλὰ καθὼς σὺ κρίνεις· ἀλλ' ἐὰν πρέπη νὰ ζῶ ἐλευθέρᾳ, πρέπει νὰ ὑπακούω κατὰ πάντα εἰς τοὺς ἄρχοντας.

*Ηλ. Εἶνε φοβερὸν βέβαια, ἐν ᾧ εἶσαι θυγάτηρ ἐκεῖνου, τὸν ὅποιον λέγεις, νὰ ἔχῃς λησμονήσει ἐκεῖνον, νὰ φροντίζῃς δὲ περὶ ἐκείνης, ἣ ὅποια ἔχει σὲ γεννημένην, διότι ἄπασαι αἱ πρὸς ἐμὲ διδόμεναι νοουθεσίαι σου, ὑπ' ἐκείνης εἶνέ σοι δεδιδασκασμένα, καὶ οὐδὲν λέγεις ἐκ μέρους σου, ἔπειτα ἔκλεξον τουλάχιστον τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο, ἢ ὅτι σκέπτεσαι κακῶς, ἢ, ἂν καὶ σκέπτεσαι ὀρθῶς, λησμονεῖς τοὺς φίλους· διότι σὺ εἶπες μὲν πρὸ μικροῦ, ὅτι, ἂν ἤθελες λάθει δύναμιν, ἤθελες ἀποδείξει τὸ πρὸς τούτους μίσος, ἐν ᾧ δὲ ἐγὼ πρᾶσπαθῶ νὰ λάθω πᾶσαν τιμωρίαν (ἰκανοποιήσω) δια τὸν πατέρα, σὺ οὐ μόνον δὲν συμπράττεις, ἀλλὰ καὶ τὴν πρᾶττουσαν ἀποτρέπεις. Ταῦτα ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε κακά, δὲν ἀποδεικνύουσι δειλίαν; Ἐπειδὴ, δίδαξόν με, ἢ μάθε παρ' ἐμοῦ, τί

δύναμαι νὰ ὠφεληθῶ, ἐὰν παύσω τῶν ἐμῶν θρήνων· δὲν ζῶ ; ἀλλίως μὲν, τὸ γνωρίζω, ἀρκετὸν ὅμως δι' ἐμέ, ἀλλὰ λυπεῖ τοῦτους (ὥστε νὰ ἀπονέμω τιμὰς εἰς τὸν τεθνηκότα), ἂν οἱ ἐκεῖ ἀσθάνωνται εὐχαρίστησίν τινα· σὺ δέ, ἡ ὁποία μισεῖς χάριν ἡμῶν, μὲ λόγον μὲν μισεῖς τάχα, μὲ ἔργον δὲ συνδέεσαι μὲ τοὺς φονεῖς τοῦ πατρός· ἐγὼ μὲν λοιπὸν οὐδέποτε, οὐδὲ ἐὰν μέλλῃ τις νὰ μοι προσφέρῃ τὰ δῶρά σου, τὰ ὁποία σὺ λαμβάνουσα ἐπὶ τούτοις τώρα ἐντροφᾶς, θὰ ὑποχωρήσω εἰς τούτους. Εἰς ἐσὲ δὲ ἄς παραίθεται πλουτία τράπεζα καὶ ζῆθι ἐν ἀφθονίᾳ· διότι εἰς ἐμέ τοῦτο ἄς ἦναι τρυφή (εὐχαρίστησις), τὸ νὰ μὴ λυπῶ δηλ. ἐμὲ αὐτὴν μόνον· τῆς σῆς δὲ τιμῆς δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τύχω, οὐδὲ σὺ θὰ ἐπεθύμεις, ἐὰν βέβαια ἦσο σώφρων· νῦν δέ, ἐν ᾧ εἶνε εἰς τὴν ἔξουσίαν σου νὰ ὀνομάζεσαι θυγάτηρ πατρός ἀρίστου πάντων, ὀνομάζου τῆς μητρὸς· διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ φανῆς εἰς τοὺς πλείστους κακῆ, διότι ἐπρόδωκες πατέρα ἀποθανόντα καὶ τοὺς φίλους.

Χορ. Μὴ εἶπης μηδὲν μετ' ὀργῆς, σὲ ὀρκίζω εἰς τοὺς θεούς, διότι εἰς τοὺς λόγους καὶ τῶν δύο ἐνυπάρχει ὠφέλεια τότε, ἐὰν σὺ μὲν Ἥλέκτρα μάθῃς νὰ μεταχειρίζεσαι τοὺς λόγους ταύτης ὀρθῶς, αὐτὴ δὲ πάλιν τοὺς ἰδικούς σου.

Χορ. Ἐγὼ μὲν, ὦ γυναῖκες, ἔχω καὶ ἄπωρε πείραν τῶν λόγων ταύτης· καὶ οὐδὲ θὰ τοὺς ἐνεθυμούμην ποτέ, ἂν δὲν ἤκουον ὅτι κακὸν μέγιστον ἐπίκειται αὐτῇ, τὸ ὅποιον θὰ περιστείλῃ αὐτὴν ἀπὸ τὴν μακρολογίαν.

Ἥλ. Ἐλα λοιπὸν, εἰπέ μοι ποῖον εἶνε αὐτὸ τὸ δεινόν· διότι ἐὰν θὰ μοι εἶπης τι μεγαλειότερον τῆς παρουσίας μου καταστάσεως, δὲν θὰ σοῦ ἐναντιωθῶ πλέον.

Χορ. Ἀλλὰ θὰ σοι εἶπω καθαρὰ πᾶν, ὅσον ἐγὼ καλῶς γινώσκω. Σκοπεῖουσι δηλ., ἂν δὲν παύσῃς ἀπὸ τοῦς θρήνους τούτους, νὰ σὲ στείλωσιν ἐκεῖ, ὅπου ποτὲ νὰ μὴ ἴδῃς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· ζῶσα δὲ ἐν στέγῃ σκοτεινῇ ἐκτός τῆς γῆς ταύτης, θὰ θρηνηθῆς τὰς συμφοράς σου. Συμφώνως λοιπὸν πρὸς ταῦτα σκέψου, καὶ πρόσεχε μὴ με μεμφθῆς ποτε ὕστερον, ἂν πάθῃς τι, διότι τώρα εἶνε κατάλληλος εὐκαιρία νὰ σκέπτησαι ὀρθῶς.

Ἥλ. Ἀληθῶς λοιπὸν ἔχουσιν ἀποφασισμένον νὰ κάμωσι καὶ ταῦτα πρὸς ἐμέ ;

Χρ. Μάλιστα. Εὐθὺς ὅταν ὁ Αἰγισθος ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν (ἐνταῦθα).

Ηλ. Ἄλλ' εἴθε ταχέως νὰ ἐπανέλθῃ χάριν τούτου δὲ τοῦλάχιστον.

Χρ. Τί λόγος εἶνε αὐτός, ὦ τάλαινα, τὸν ὅποιον καταρωμένη ἐξέφερες;

Ηλ. Τὸ νὰ ἔλθῃ, λέγω, ἐκεῖνος, ἐὰν διανοηταὶ νὰ πράξῃ τι ἐκ τούτων.

Χρ. Τί πράγμα ἵνα πάθῃς; Τί τάχα βάνεις μὲ τὸν νοῦν σου;

Ηλ. Ἴνα φύγω ἀπὸ ὑμᾶς ὅσον εἶνε δυνατόν μακρύτερα.

Χρ. Περὶ δὲ τοῦ παρόντος βίου δὲν ἀναφέρεις τι (δὲν φροντίζεις);

Ηλ. (Διόλου)· διότι ὁ ἐμὸς βίος εἶνε τόσο καλός, ὥστε εἶνε ἄξιος θαυμασμοῦ.

Χρ. Ἄλλὰ θὰ ἦτο καλός, ἐὰν σὺ βέβαια ἤξευρες νὰ σκέπτησθαι ὀρθῶς.

Ηλ. Μὴ με διδάσκει νὰ ἦμαι κακὴ εἰς τοὺς φίλους (ἀγαπητούς).

Χρ. Δὲν σὲ διδάσκω (νὰ ἦσαι κακὴ), ἀλλὰ νὰ ὑπακούῃς εἰς τοὺς ἄρχοντας.

Ηλ. Σὺ κολάκεις οὕτως· οἱ λόγοι σου δὲν συμβιβάζονται μὲ τὰς ἰδικάς μου σκέψεις.

Χρ. Καλὸν τοῦλάχιστον ὁμῶς εἶνε νὰ μὴ πέσῃς (φρονευθῆς) ἐξ ἀπερισκεψίας.

Ηλ. Θὰ πέσωμεν, ἂν ἡ χρεῖα τὸ καλέσῃ, ἐκδικούμενοι τὸν πατέρα.

Χρ. Ὁ πατὴρ ὁμῶς, ἤξεύρω καλῶς, συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐμὴν γνώμην ὡς πρὸς ταῦτα.

Ηλ. Ἴδιον τῶν κακῶν εἶνε νὰ ἐπαινέσωσι τοὺς λόγους τούτους.

Χρ. Σὺ δὲ δὲν θὰ πεισθῆς, καὶ δὲν θὰ συμφωνήσῃς μὲ ἐμέ;

Ηλ. Παντελῶς. Εὐχομαι νὰ μὴ ἦμαι κατ' οὐδένα τρόπον τόσο πολὺ ἀνόητος (κου, ὄνου).

Χρ. Ἄρα πρέπει τῷ ὄντι νὰ πορευθῶ εἰς ἐκείνην τὴν ἑδὸν, εἰς ἣν κυρίως ἐστάλην.

Ἡλ. Καὶ ποῦ πηγαίνεις; Διὰ ποῖον φέρεις τὰς χοάς ταύτας;

Χρ. Ἡ μήτηρ πέμπει με νὰ προσφέρω χοάς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρός.

Ἡλ. Πῶς εἶπας; ὄντως εἰς τὸν δυσμενέστατον αὐτῇ ἐκ τῶν ἀνθρώπων;

Χρ. Τὸν ὅποιον ἐφόνευσεν ἡ ἰδία· διότι τοῦτο θέλεις νὰ εἴπης.

Ἡλ. Ὑπὸ τίνος ἐκ τῶν φίλων πεισθεῖσα; Εἰς ποῖον τοῦτο ἦτο ἀρεστόν;

Χρ. Ἐκ φόβου τινὸς ὄνειρου, κατὰ τὴν ἰδέαν μου.

Ἡλ. Ὡ θεοὶ τῶν πατέρων μου, ἀλλὰ τώρα τοῦλάχιστον συμπράξατέ μοι.

Χρ. Ἐλαβες ὀλίγον θάρρος ἐκ τοῦ τρόμου τούτου;

Ἡλ. Ἄν ἤθελες εἰπεῖ μοι τὸ ὄνειρον δύναμαι νὰ εἴπω τότε.

Χρ. Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω καλῶς νὰ εἴπω, εἰ μὴ ὀλίγον μόνον.

Ἡλ. Ἀλλὰ λέγε τοῦτο (τὸ ὀλίγον). Πολλάκις τῷ ὄντι ὀλίγοι λέξεις ὠθεύουσιν, ὡς γνωστόν, ἀνθρώπους νὰ ὀλισθαίνωσι καὶ (ἄλλους) ἀνορθοῦσι.

Χρ. Διαδίδεται λόγος τις, ὅτι αὐτὴ εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι ὁ πατήρ μας ἀνέζησε καὶ ὠμίλησε πάλιν. Ἐπειτα οὗτος ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸ σκήπτρον, τὸ ὅποιον ἐκράτει ποτὲ ὁ ἴδιος, τὸ ἔπηξεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, τώρα δὲ (κρατεῖ αὐτὸ) ὁ Αἰγισθος, καὶ ὅτι ἐκ τούτου ἀνεβλάστησεν ἀκμαῖος βλαστός, ἐξ οὗ ἅπαντα ἡ χώρα τῶν Μυκηνηῶν κατεσκιάζθη τοιαῦτα ἤκουσα ὅτι ἐδιηγεῖτο τὸ ὄνειρον εἰς τὸν Ἡλίον. Περισσότερα δὲ τούτων δὲν ἤξεύρω, ἐκτὸς μόνον ὅτι πέμπει με ἐκείνη ἐξ αἰτίας τοῦ φόβου τούτου. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν δι' ὄνομα τῶν ἐγγχωρίων θεῶν, εἰς ἐμένα νὰ πεισθῆς καὶ νὰ μὴ φονευθῆς ἐξ ἀπερισκεψίας· διότι ἐάν τώρα μὲ ἀπωθήσῃς, ὅστερον, ἐάν σου συμβῇ κακόν τι, θά με ζητήσῃς.

Ἡλ. Ἄλλ' ὦ φίλη, ἐκ τούτων μὲν, τὰ ὅποια κρατεῖς εἰς χεῖράς σου, κινῶν νὰ μὴ προσφέρῃς εἰς τὸν τάφον· διότι δέν σοι εἶνε ἐπιτετραμμένον οὐδὲ συγχωρημένον νὰ προσφέρῃς εἰς τὸν πατέρα σου.

τιμὰς ἀπὸ ἐχθρᾶς γυναικὸς οὐδὲ χολὰς· ἀλλ' ἢ παράδος εἰς τὰς πνοὰς τοῦ ἀνέμου ἢ εἰς σκόνην εἰς βάθος ἰσκαμμένην κρύψον αὐτὰ ἀπὸ τῶν ὁποῖα μέρη δὲν πλησιάζει μηδὲν ἐκ τούτων εἰς τὴν εὐνὴν (τὸ φον) τοῦ πατρός· ἀλλ' ὅταν ἀποθάνῃ, ἄς φυλάττωνται ταῦτα εἰς τὸν ἄδην κειμήλια διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς. Ἐν γένει δέ, ἐὰν αὕτη δὲν ἦτο τολμηροτάτη πασῶν τῶν γυναικῶν, οὐδέποτε θὰ ἔτιμα διὰ τοιούτων ἀποτροπαίων χοῶν ἐκείνον, τὸν ὁποῖον μάλ' ἴστα αὐτῇ ἐφόνευσε· διότι σκέφθητι, ἐὰν σοι φαίνεται ὅτι καὶ ὁ ἐν τῇ τάφῳ νεκρὸς ἤθελε δεχθῆ τὰς χοὰς ταύτας, ὅπως ἐπιθυμῆ αὐτῇ, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἀποθανὼν ἠκρωτηριάσθη ὡς ἐχθρὸς, ἄνευ τιμῶν, καὶ πρὸς κάθαρσιν ἐκ τοῦ φόνου ἐσπόγγισεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὰς κηλίδας τοῦ αἵματος. Τάχα μήπως νομίζεις ὅτι αἱ θυσίαι αὐται παρέχουσιν εἰς αὐτὴν ἐξιλασμὸν τοῦ φόνου; ἀδύνατον· ἀλλὰ ταύτας μὲν ἄφες· σὺ δὲ ἀφ' οὐ κόψῃς τὰς μακρὰς ἄκρας τῶν βροστρίχων τῆς κεφαλῆς σου, καὶ τὰς ἐμὰς τῆς δυστυχοῦς, μικρὰ μὲν εἶνε τὰ ἐμὰ δῶρα, ἀλλ' ὅμως ταῦτα ἔχων πρόσφερε εἰς αὐτὸν, τὴν αὐχμηρὰν δηλ. ταύτην κόμην καὶ τὴν ζώνην μου ὅχι μὲ πολυτέλειαν κεκοσμημένην· Γουπητῆς δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου παρακάλει νὰ ἔλθῃ αὐτὸς ἐκ τοῦ ἄδου εὐμενῆς εἰς ἡμᾶς βοηθὸς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ ζῶν παῖς αὐτοῦ Ὀρέστης μετὰ δυνάμειος μεγαλειτέρας νὰ πατήσῃ μὲ τὸν πόδα του (ποδοπατήσῃ) τοὺς ἐχθροὺς, ἵνα εἰς τὸ ἐξῆς στέφωμεν αὐτὸν μὲ πλουσιωτέρας θυσίας τῶν, ὧν τῶρα ὡς δῶρον τῷ προσφέρομεν. Νομίζω μὲν, λοιπόν, νομίζω ἐν μέρει, ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἐφρόντισε νὰ πέμψῃ εἰς αὐτὴν τὰ ἀποτρόπαια ταῦτα ὄνειρα· ἀλλ' ὅμως ἀδελφή, καὶ σὺ σύμπραξον εἰς ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶνε καὶ εἰς ἐμὴ βοήθεια, καὶ εἰς τὸν φίλτατον πάντων τῶν ἀνδρῶν (ἱκανοποίησις) τὸν ἐν Ἄδου κείμενον κοινὸν πατέρα.

Χορ. Εὐσεβῶς ἡ κόρη λέγει. σὺ δέ, ὦ φίλη, ἐὰν ἔρθῶς σκεφθῆς, θὰ πράξῃς ταῦτα.

ρ. Θὰ πράξω· διότι τὸ δίκαιον δὲν παρέχει ἀφορμὴν εἰς δόλον νὰ φιλονικῶσιν· ἀλλὰ (πρέπει) νὰ ἐπισπεύδωσι τὴν πράξιν, ἀλλὰ, φίλοι, ὅσες ἐξορκίζω εἰς τοὺς θεοὺς, τηρήσατε πρὸς χάριν μου, ἀποπειρωμένης τῶν ἔργων τούτων, σιγὴν· διότι ἐὰν ἡ μήτηρ μου μάθῃ ταῦτα, νομίζω ὅτι ἡ ἀπόπειρα αὕτη, τὴν ὁποῖαν θὰ τολμήσω, θὰ μοι ἀποδοῇ ἔπειτα πικρά.

ΧΟΡΟΣ

Ἐάν ἐγὼ δὲν ἐγεννήθην παράφρων μάντις καὶ σοφῆς δια-
νοίας στερουμένη, θὰ ἔλθῃ ἡ προμαντεύουσα Δίκη, δικαίαν ὑπε-
ρίσχυσιν κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας: θὰ καταδιώξῃ, ὦ θυγάτερ,
τοὺς φονεῖς οὐχὶ μετὰ μακρὸν χρόνον. Ἰπαισέρχεται μοι θάρρος,
διότι πρὸ ὀλίγου ἤκουσα εὐάρεστα ὄνειρα: διότι οὐδέποτε βέβαια
λησμονεῖ ὁ πατήρ, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ ὁ παλαιὸς
σφυρήλατος δίστομος πέλεκυς, ὅστις τοῦτον ἐφόνευσε δι' αἰσχρο-
τάτων κτυπημάτων.

Θὰ ἔλθῃ ἡ ἀκάματος Ἐρινύς, ἡ κρυπτομένη ἐν φοβεραῖς ἐνέ-
θραις μὲ πολλοὺς πόδας καὶ πολλὰς χεῖρας: διότι κακολέκτρων
καὶ κακονύμφων διὰ φόνου μεμολυσμένων γάμων ἀγῶνες (ἐπιθυ-
μῖαι) ἐπῆλθον εἰς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο ἐπιτετραμ-
μένον. Διὰ τοῦτο τῷ ὄντι ἔχω θάρρος, ὅτι οὐδέποτε θὰ μᾶς πλη-
σιάζῃ κανὲν σημεῖον, τὸ ὅποιον θὰ εἶνε ἀψεγάς (εὐχάριστον) διὰ
τοὺς πράττοντας (Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν) καὶ τοὺς βοηθοὺς
αὐτῶν. Εἰ δὲ μὴ (καὶ δὲν ἔλθῃ), βεβαίως μαντεῖται τῶν θνητῶν
δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς φοβεροῖς ὀνειροῖς οὐδὲ ἐν τοῖς χρησμοῖς,
ἂν τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς νυκτὸς δὲν ἐπαληθεύσῃ.

Ἔ πολλὰς ταιλαιπυρίας ἔχουσα ἵπποδρομία τοῦ Πέλοπος ἡ
παλαιά, πόσον λύπης πρόξενος ἔγεινεν εἰς ταύτην τὴν χώραν.
Διότι ἀφ' ὅτου ὁ εἰς τὸν πόντον βυθισθεὶς Μυρτίλος ἀπέθανε, ρι-
φθεὶς ἐκ τῶν ὀλοχρύσων ὀχημάτων μὲ ἐλευινὰς ὄλως ὕδρεις,
ἀκόμη μέχρι τοῦδε, δὲν ἔλειψε κατὰ τι ἐκ τούτου τοῦ οἴκου ἡ
πολύμοχθος δυστυχία.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Ἐλευθέρα (ἔ α π ο λ υ μ ἔ ν η) μὲν, ὡς φαίνεσαι, γυρίζεις
ἔδῳ ἐκεῖ πάλιν: διότι δὲν εἶναι παρὼν ὁ Αἴγισθος, ὁ ὅποιος σὲ
περιώριζε πάντοτε μήπως ἐντροπιάζῃς τῷ ὄντι τοὺς συγγενεῖς
σου, ἂν ἦσαι: ἐκτὸς τῆς οἰκίας δηλαδὴ: τώρα ὅμως, ἐπειδὴ
ἐκαίνος λείπει, διόλου δὲν σὲ μέλλει, δι' ἐμὲ τουλάχιστον. Καὶ
ὅμως πολλάκις μέχρι τοῦδε πρὸς πολλοὺς διέδωκας περὶ ἐμοῦ,

ὅτι τάχα αὐθαδῶς καὶ πέρα τοῦ δικαίου ἐξουσιάζω, ἐλεεινὰ ὑβρίζουσα καὶ σὲ καὶ τὰς πράξεις σου. Ἐγὼ δὲ ὑβριστικὴ μὲν δὲν εἶμαι, σὲ κακολογῶ δέ, διότι κακολογοῦμαι ὑπὸ σοῦ συχνά. Διότι τὸν πατέρα, τίποτε ἄλλο, ἔχεις πάντοτε πρόσχημα, ὅτι τάχα ἐξ αἰτίας μου ἀπέθανεν· ἐξ αἰτίας μου; τὸ γινώσκω καλῶς· ταῦτα νὰ ἀρνηθῶ δὲν δύναμαι. Διότι ἡ θεία Δίκη αὐτὸν ἐφόνευσεν, ὅχι ἐγὼ μόνη, τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε σὺ νὰ βοηθῆς, ἂν εἶχες φρόνησιν, ἐπειδὴ ὁ πατήρ οὗτος ὁ ἰδικός σου, τὸν ὅποιον πάντοτε θρηνεῖς, τὴν ἀδελφὴν σου μόνος ἐκ τῶν Ἑλλήνων ὑπέμεινε νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς, αἰσθανθεὶς λύπην, ὅτε τὴν ἔσπειρεν, ὅχι ἴσῃν μὲ ἐμέ, ὅτε τὴν ἐγέννησα· ἔστω· εἶπέ μοι τώρα τίνας χάριν ἀποδίδου; εἰθυσίασεν αὐτήν; πότερον, θὰ εἶπῃς χάριν τῶν Ἀργείων; ἀλλ' αὐτοὶ δὲν εἶχον κανὲν δικαίωμα νὰ φονεύσωσι τὴν ἰδικὴν μου τοῦλάχιστον· ἀλλ' ἀφοῦ ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ του βέβαια Μενελάου ἐφόνευσε τὴν ἰδικὴν μου θυγατέρα, δὲν ἔμελλε διὰ ταῦτα νὰ τιμωρηθῆ ὑπ' ἐμοῦ; ποῖον ἀπὸ τὰ δύο, δὲν εἶχεν ἐκεῖνος δύο παιδας, οἱ ὅποιοι πρέπον ἦτο νὰ φονευθῶσι μᾶλλον παρὰ αὐτῇ, γεννηθέντες ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς, χάριν τῶν ὁποίων ἡ ἐκστρατεία ἐκείνη ἐγένετο, ἢ ὁ Ἄδης ἐπεθύμησέ πως νὰ εὐωχηθῆ τῶν ἰδικῶν μου τέκνων κάλλιον, παρὰ τῶν ἐκείνου; ἢ ὁ μιαιώτατος πατήρ, περὶ μὲν τῶν ἐξ ἐμοῦ παιδῶν δὲν ἐφρόντιζε, ἐφρόντιζε δὲ περὶ τῶν τοῦ Μενελάου; Δὲν εἶναι ταῦτα ἴδια ἀπερισκέπτου καὶ κακογνώμονος πατρὸς; οὕτω τοῦλάχιστον ἐγὼ φρονῶ, ἂν καὶ δὲν λέγω σύμφωνα μὲ τὴν γνώμην σου· ἤθελε πρὸς τούτοις τὸ ὁμολογήσει καὶ ἡ ἀποθανοῦσα μάλιστα, ἂν ἤθελε λάβει φωνήν. Ἐγὼ μὲν λοιπὸν δὲν ἀθυμῶ διὰ τὰ πεπραγμένα· ἐάν δὲ εἰς ἐσὲ φαίνωμαι ὅτι φρονῶ κακῶς, διότι φρονῶ ὀρθῶς, κατηγορεῖ τοὺς ἄλλους (τοὺς αἰτίους).

Ἥλ. Τώρα τοῦλάχιστον δὲν θὰ μοι εἶπῃς, ὅτι τάχα, ἐπειδὴ ἐγὼ πρώτη ἤρχισα νὰ σὲ λυπῶ κατὰ τι, ἔπειτα ἤκουσα παρὰ σοῦ τὰ ἴσα· ἀλλ' ἐάν μοι ἐπιτρέπῃς, θέλω εἰπεῖ ὀρθῶς καὶ ὑπὲρ τοῦ τεθνηκότος πατρὸς συγχρόνως καὶ ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς.

Κλυτ Μάλιστα ἐπιτρέπω σοι· ἐάν δὲ πρώτη πρὸς με ὤμιλεις πάντοτε τοιουτοτρόπως, δὲν θὰ ἦτο λυπηρὸν νὰ σὲ ἀκούω (εὐχαρίστως θὰ σε ἤκουον).

Ἥλ. Ἴδου εὐθὺς λέγω σοι ὁμολογεῖς ὅτι ἐφόνευσας τὸν

πατέρα μου. Ποῖος λόγος δύναται νὰ υπάρξῃ πλέον αἰσχρότερος
τούτου, εἴτε δικαίως εἴτε ὄχι; θὰ εἶπω δὲ εἰς ἐσέ, ὅτι ὄχι δι-
καίως μάλιστα ἐφόνευσας, ἀλλὰ παρεσύρθης ὑπὸ κακοῦ ἀνδρός,
μεθ' οὗ τῶρα συζῆς; ἐρώτησον δὲ τὴν κυνηγὸν Ἄρτεμιν, τί ἐκ-
δικουμένη ἐμπόδισεν ἐν Αὐλίδι τοὺς ὑπάρχοντας πολλοὺς ἀνέ-
μους; ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἐγὼ θὰ εἶπω· διότι δὲν εἶνε θεμιτὸν νὰ
μάθῃς ἀπὸ ἐκείνην. Ὁ πατήρ μου δηλ. ποτέ, καθὼς ἐγὼ ἔχω
ἀκούσει, διασκεδάζων κατὰ τὸ δάσος τῆς θεᾶς, ἐξεδίωξε (ἐπρόγ-
γιξε) μὲ τὸ περιπάτημά του στικτὴν κερασφόρον ἔλαφον, κατὰ
τὸν φόνον τῆς ὁποίας κυχηθεὶς ἐπέταξε λόγον τινὰ (τοῦ
ἐξέφυγε λόγος τις) καὶ ἔνεκα τούτου ὀργισθεῖσα ἡ θυγάτηρ τῆς
Λητοῦς ἐμπόδιζε τοὺς Ἀχαιοὺς, ἵνα ὁ πατήρ θυσιάσῃ τὴν θυ-
γατέρα αὐτοῦ ἐπέχουσαν τόπον (ἀντί) τοῦ θηρίου· διὰ τοιαύτην
αἰτίαν ἐκείνη ἐθυσιάσθη· διότι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος τρόπος λύ-
σεως διὰ τὸν στρατὸν ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα οὐδὲ νὰ
πορευθῇ εἰς τὸ Ἴλιον· διὰ ταῦτα λοιπόν, ἐπειδὴ ἐδιάσθη κατὰ
πολλὰ καὶ ἀντέστη, μετὰ δυσκολίας ἐθυσίασεν αὐτὴν οὐχὶ χά-
ριν τοῦ Μενελάου· ἐὰν δὲ πραγματικῶς, διότι θὰ εἶπω καὶ τὸν
ἰδικόν σου δυσχυρισμόν, ἔπραξε ταῦτα, διότι ἤθελε νὰ ὠφελήσῃ
ἐκείνον, ἔπρεπε ἔνεκα τούτου νὰ φονευθῇ οὗτος ὑπὸ σοῦ; δυνά-
μαι ποίου νόμου; Πρόσεχε μήπως, ἂν καθιερώσῃς τὸν νόμον τοῦτον
εἰς τοὺς ἀνθρώπους, θὰ θέσῃς βλάβην εἰς τὸν ἑαυτὸν σου καὶ
μεταμέλειαν· διότι ἐὰν θὰ φονεύσωμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, σὺ
πρώτη, νομίζω ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃς, ἐὰν βέβαια ἤθελες ὑποστῆ
τιμωρίαν τινά· ἀλλὰ πρόσεξον καλά, μήπως θέσῃς πρόφασιν
ἀνυπαρκτοῦ· διότι ἐὰν θέλῃς, εἰπέ, διὰ τί τῶρα πράττεις ἔργα
τὰ αἰσχίστα πάντων; ἐπειδὴ σὺ συγκοιμάσαι μετὰ τοῦ μαιφόν-
ου, μεθ' οὗ τὸν πατέρα μου πρότερον ἐφόνευσας, καὶ παιδο-
γενῆσαι; τὰ δὲ πρότερον εὖσεβῆ καὶ ἐξ εὖσεβῶν γονέων γεν-
νηθέντα τέκνα ἔχεις ἐκδιώξει; πῶς δύναμαι νὰ ἐπαινέσω ταῦτα;
ἢ θὰ εἶπῃς καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι τάχα τὸν ἐτιμώρησας πρὸς ἐκδίκη-
σιν διὰ τὸν φόνον τῆς θυγατρὸς σου; αἰσchrῶς ὁμως (θὰ τὸ εἶ-
πῃς), ἂν καὶ πραγματικῶς τὸ λέγῃς· διότι δὲν εἶνε ἐντιμὸν νὰ
ὑπανδρεύῃσαι μὲ τοὺς ἐχθρούς, ἔνεκα τῆς θυγατρὸς· ἀλλ' ὁμως
δὲν εἶνε συγχωρημένον οὐδὲ συμβουλάς νὰ δίδῃς σὺ, ἡ ὁποία
λέγεις ὅ, τι σοῦ κατέβη, ὅτι· δῆθεν κακολογοῦμεν τὴν μη-

τέρα· καὶ ἐγὼ τοῦλάχιστον θεωρῶ σὲ ὡς πρὸς ἡμᾶς δεσπότην μᾶλλον παρὰ μητέρα· διότι ζῶ βίον ἄθλιον, ἐπειδὴ ὑποφέρω πολλὰ κακὰ καὶ ὑπὸ σοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ συζύγου σου· ὁ δὲ ἄλλος ὁ ταλαίπωρος Ὀρέστης, ἐκτὸς τῆς πατρίδος, διαφυγὼν μόλις τὰς χεῖράς σου, διάγει βίον δυστυχῆ, τὸν ὅποιον πολλαῖς δὲ κατηγορουσά με εἶπες ὅτι ἐγὼ τρέφω ἐκδικητὴν ἐναντίον σου· καὶ τοῦτο, ἐὰν πραγματικῶς ἠδυνάμην, θὰ τὸν ἔπραττον· γίνωσκε καλῶς τοῦτο· ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοῦτο τοῦλάχιστον, κήρυτέ με εἰς ὄλους, εἴτε κακὴν θέλεις, εἴτε φλύαρον, εἴτε ἀναιδείας πλήρη· διότι ἐὰν φύσει μετέχω τῶν ἔργων τούτων, σχεδὸν τι (ἐ π ἄ ν ω κ ἄ τ ω) δὲν καταισχύνω τὴν ἰδικὴν σου φύσιν.

Χορ. Βλέπω ὅτι ἡ Ἡλέκτρα πνέει ὀργὴν (εἶνε πολὺ ὀργισμένη)· δὲν βλέπω ὅμως νὰ φροντίζῃ κανεὶς πλεόν ἢ ἡ ὀργισμένη ἔχῃ δίκαιον ὡς πρὸς τοῦτο.

Κλυτ. Ποίαν δὲ φροντίδα πρέπει νὰ ἔχω ἐγὼ τοῦλάχιστον πρὸς ταύτην, ἢ ὁποία ἐκφέρει τοιαύτας ὕβρεις κατὰ τῆς μητρὸς τῆς καὶ μάλιστα ἔχουσα τοιαύτην ἡλικίαν; Τάχα δὲν φαίνεται εἰς σὲ ὅτι δύναται νὰ προβῇ εἰς πᾶν ἔργον ἕνεκα αἰσχύνης;

Ἡλ. Ἔσο βεβαία τῶρα ὅτι αἰσχύνομαι διὰ ταῦτα, ἂν καὶ δὲν φαίνομαι εἰς σέ· ἐνθῶ δὲ ὅτι πράττω ἐκτὸς τῆς προσηκούσης ἡλικίας καὶ εἰς ἐμὲ ἀνάρμοστα· ἀλλ' ὅμως ἢ ἐκ μέρους σου δυσμένεια καὶ τὰ ἔργα σου ἐξαναγκάζουσί με νὰ πράττω ταῦτα χωρὶς νὰ θέλω· διότι ὑπὸ αἰσχυρῆς αἰσχυρὰ πράγματα διδάσκονται.

Κλυτ. ὦ τέκνον ἀναιδές, βεβαίως ἐγὼ καὶ οἱ λόγοι μου καὶ αἱ πράξεις μου σὲ κάμνουσι νὰ λέγῃς πάρα πολλά.

Ἡλ. Σὺ τῶ ὄντι λέγεις ταῦτα, ὄχι ἐγὼ· διότι σὺ ποιεῖς τὸ ἔργον, τὰ δὲ (πολλὰ) ἔργα εὐρίσκουσι καὶ τοὺς (πολλοὺς) λόγους.

Κλυτ. Ἀλλά, μὴ τὴν δέσποιναν Ἄρτεμιν, δὲν θὰ ἀποφύγῃς τὴν ποινὴν τῆς θρασυτήτός σου τῆς, ὅταν ἔλθῃ ὁ Αἰγισθός.

Ἡλ. Βλέπεις; πρὸς ὀργὴν ἐκτρέπεται, ἂν καὶ ἐπέτρεψας εἰς ἐμέ νὰ λέγω ὅσα θὰ ἐπεθύμουν, καὶ δὲν ἠξέυρεις νὰ ἀκούῃς.

Κλυτ. Καὶ δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃς λοιπὸν πλεόν οὐδὲ νὰ θυσιάσω εὐφύμῳς (μετὰ σιωπῆς), ἀφ' οὗ σοι ἐπέτρεψα μάλιστα νὰ λέγῃς ὅ,τι θέλεις;

Ἥλ. Σὲ ἀφίνω, σὲ προτρέπω, θυσίαζε· καὶ μὴ με κατηγορήσῃς διὰ τὴν γλώσσάν μου· διότι δὲν θέλω ὀμιλήσει πλέον τίποτε.

Κλυτ. Ἐπαρε τώρα σὺ, ἢ παροῦσά μοι (θεραπαινίς), παντὸς εἶδους θύματα, ὅπως ἀναπέμψω εἰς τοῦτον δᾶ ἀπαλλακτικὰς εὐχὰς τῶν φοβερῶν φασμάτων, τὰ ὅποια τώρα ἔχω. Ἐπάκουσόν μου τώρα, Ἄπολλον προστάτα, κεκρυμμένην (μυστικὴν) μου ὀμιλίαν· διότι δὲν ὀμιλῶ ἐνώπιον φίλων, οὐδὲ πρέπει νὰ ἐκδηλώσω πᾶν ἐπὶ παρουσίᾳ ταύτης τῆς ἰσταμένης πλησίον μου, μήπως μὲ τὴν φθονεράν καὶ τὴν ἀκράτητον κραυγὴν (γλώσσαν) τῆς διασπείρη ψευδῆ φήμην καθ' ἑλὴν τὴν πόλιν· ἀλλ' ἄκουε οὕτω (μυστικὰ) διότι τοιουτοτρόπως καὶ ἐγὼ θὰ εἶπω. Τὰ φάσματα δηλ. τῶν κατὰ τὴν νύκτα ταύτην ἀμφιβόλων ὀνειρῶν, τὰ ὅποια εἶδον ταῦτα, ὦ Λύκεια ἀναξ, ἐὰν μὲν ἐφάνησαν αἴσια δι' ἐμέ, ἐπέτρεψον ὥστε νὰ ἐκπληρωθῶσιν, ἐὰν δὲ ἀπαίσια, τὸνναντίον κατὰ τῶν ἐχθρῶν στρέψον· καὶ ἐὰν τινες διανοοῦνται διὰ δόλων νὰ με ἐκβάλωσι τοῦ παρόντος πλοῦτου, μὴ ἐπιτρέψῃς· ἀλλὰ ζῶσα πάντοτε ὅπως τώρα βίον ἀβλαβῆ, ἀξίωσον νὰ διευθετῶ τοὺς οἴκους τῶν Ἀτρείδων καὶ τὴν βασιλικὴν ταύτην ἐξουσίαν, συζῶσα καὶ μετὰ φίλων, μεθ' ὧν τώρα συζῶ ἐν εὐημερίᾳ, καὶ μετὰ τέκνων τόσων, ὅσα δὲν μὲ μισοῦσιν ἢ δὲν μὲ ποτίζουσι πικρίας. Ταῦτα, ὦ Λύκεια Ἄπολλον, εὐμενῶς ἐπακούων δὸς εἰς ἔλθους ἡμᾶς, καθὼς σὲ παρακαλοῦμεν. Τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἂν καὶ ἐγὼ σιωπῶ, πιστεύω ὅτι σὺ ὡς θεὸς γινώσκεις καλῶς· διότι οἱ ἐκ Διὸς καταγόμενοι ἐπόμενον εἶνε ὅλα νὰ βλέπωσι.

Παιδ. Ξέναι γυναῖκες, πῶς δύναμαι νὰ μάθω σαφῶς, ἐὰν ταῦτα εἶνε τὰ ἀνύκτορα τοῦ Αἰγίσθου :

Ἔορ. Ταῦτα εἶνε, ὦ ξένη· καλῶς ὁ ἴδιος συνεπέρανες.

Παιδ. Ἀληθινὰ δὲν μοῦ φαίνεται καὶ ὅτι αὕτη εἶνε ἡ σύζυγος ἐκείνου· διότι ἐξ ὄψεως ὁμοιάζει ὡς νὰ εἶνε βασίλισσα.

Χορ. Βεβαίότατα· αὕτη εἶνε ἐκείνη καὶ πλησίον σου ἵσταται.

Παιδ. ὦ χαῖρε βασίλισσα· ἐκ μέρους ἀγαπητοῦ ἀνδρὸς ἤλθα φέρων εἰς ἐσὲ λόγους γλυκεῖς καὶ εἰς τὸν Αἰγίσθον συγχρόνως.

Κλυτ. Ἐδέχθην τὸ ῥηθέν· ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου ἐπιθυμῶ νὰ μάθω παρὰ σοῦ, ποῖος ἄνθρωπος σὲ ἀπέστειλε ;

Παιδ. Φανεροῦς ὁ Φωκεύς, σπουδαῖον γεγονὸς ἀναγγέλλων.

Κλυτ. Καί ποῖον εἶνε αὐτό, ὦ ξένη· εἰπέ· διότι ἐρχόμενος ἐκ μέρους φίλου ἀνδρός, ἤξεύρω καλῶς προσφιλεῖς λόγους θά εἴπη.

Παῖδ. Ἀπέθανεν ὁ Ὀρέστης· ἐν ὀλίγοις συγκεφαλαιώσω λέγω.

Ἥλ. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ τὴν δυστυχῆ· εἶμαι χαμένη σήμερον.

Κλυτ. Τί λέγεις, τί λέγεις, ὦ ξένη! μὴ ἀκούῃς ταύτην.

Παῖδ. Ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ὀρέστης καὶ τώρα τὸ λέγω καὶ ἀπὸ τὴν ὥραν τὸ λέγω.

Ἥλ. Ἐχάθην ἢ δυστυχῆς, δὲν εἶμαι πλέον τίποτα.

Κλυτ. Σὺ μὲν κύτταξε τὴν δουλειάν σου· εἰς ἐμὲ δὲ σύ, ξένη, εἰπέ τὴν ἀλήθειαν, τίνι τρόπῳ ἀπέθανε;

Παῖδ. Καθὼς ἐπέμφθην πρὸς ταῦτα, τοιοῦτοτρόπως καὶ θά εἶπω τὸ πᾶν· ἐκεῖνος δηλ. ἀφ' οὗ ἐπήγειν εἰς τὸ ἐνδοξον ἐγκαλλώπισμα τοῦ ἀγώνος τῆς Ἑλλάδος, χάριν Δελφικῶν βραβείων, ὅτε ἤκουσε τὰ γεγωνία τῆ φωνῆ κηρύγματα ἀνδρός προκηρύξαντος δρόμον, ἐξ οὗ πρῶτον ἐγένετο ἑναρξίς τῶν ἀγώνων, εἰσῆλθε λαμπρός, διεγείρας τὸν σεβασμὸν πάντων τῶν ἐκεῖ. Τελέσας δὲ τὸν δρόμον, συμφώνως τῆ ἑαυτοῦ φύσει (δηλ. λαμπρῶς) ἐξῆλθε νικητής, λαβὼν ἐντιμώτατον βραβεῖον. Καὶ δὲν ἤξεύρω μὲν πῶς δι' ὀλίγων λέξεων νὰ εἰκονίσω ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν τοιοῦτου ἀνδρός ἔργα καὶ νίκας· ἐν δὲ γίνωσκε· ὅσων δηλ. δρόμων διαύλων προὐκάλεσαν οἱ βραβεύται βραβεῖα, τὰ ὅποια συνειθίζονται, τούτων πάντα τὰ ἐπινίκια λαβὼν ἐμκαρίζετο, Ἄργεῖος μὲν ἀνακηρυττόμενος, Ὀρέστης δὲ ὀνομαζόμενος, υἱὸς τοῦ συναθροισαντός ποτε τὸ ἐνδοξον στράτευμα τῆς Ἑλλάδος· καὶ ταῦτα μὲν εἶνε τοιαῦτα· ὅταν δὲ τις τῶν θεῶν βλάβητι τινά, οὗτος δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ διαφύγῃ τὴν βλάβην, οὐδε ἰσχυρὸς τίς ἂν εἶνε· διότι ἐκεῖνος τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ὅτε ἦτο ἀγὼν ὠκυποδίας ἵππων, κατὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου εἰσῆλθε μετὰ πολλῶν ἀρματηλατῶν, ἐξ ὧν εἰς τὴν Ἀχαιοῖς, εἰς ἀπὸ Σπάρτης, δύο Αἰθῶνες πολεμιστὰ ἐξευγμένων ἀρμάτων (τετρίππων) μεταξὺ τούτων καὶ ἐκεῖνος (ὁ Ὀρέστης), ἔχων ἵππους Θεσσαλὰς, ὁ πέμπτος· ἕκτος ἐξ Αἰτωλίας μὲ ξανθὰς πόλους· ἕβδομος ἀνὴρ Μάγνης, ὁ δὲ ὄγδοος, ἔχων ἵππον λευκόν, τὴν Αἰνιάν τὸ γένος· ἕνατος ἀπὸ τῶν θεοκτίστων Ἀθηῶν, Βοιωτὸς ἄλλος συμπληρῶν τὸ δέκα-

τον ὄχημα. Ἄφ' οὗ δὲ ἐστάθησαν ἐκεῖ, ὅπου οἱ ὠρισμένοι ἐπιτηρηταὶ διὰ κλήρων τοὺς ἔταξαν καὶ ἔτακτοποίησαν τὰ ὄχηματα, ὑπὸ τὸν ἦχον χαλκῆς σάλπιγγος, ἐξώρμησαν. Ἐκεῖνοι δὲ συγχρόνως τοὺς ἵππους ἐρεθίσαντες, τὰς ἡνίας διὰ τῶν χειρῶν ἔσεισαν, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ πᾶς ὁ δρόμος ἐπληρώθη ἀπὸ κτύπον κροτούντων ἀρμάτων, κονιορτὸς δὲ ἀνυφούτο· ἀναμεμιγμένοι δὲ ὁμοῦ πάντες οὐδόλως ἐφείδοντο τῶν κέντρων, ἵνα ὑπερβῆ τις ἐξ αὐτῶν τὰς σύριγγας τοῦ ἄξωνος (τὸ ἄρμα) καὶ τὰ τῶν ἵππων φρυάγματα (φρουμάσματα)· διότι πεπυκνωμένοι τρέχοντες οἱ ἵπποι, ἀφροὺς ἐξέπεμπον περὶ τὰ νῶτα (τῶν ἀρματηλατῶν) καὶ τοὺς κύκλους τῶν τροχῶν, οἱ ἵπποι πνέοντες εἰσώρμων. Ἐκεῖνος δὲ ἐλαύνων τὸ ἄρμα ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐσχάτην στήλην ἐπληροίαζεν ἐκάστοτε (προσῆγγιζε περισσότερο) τὴν ὀπὴν τοῦ τροχοῦ, χαλαρώνων δὲ τὰ ἡνία τοῦ δεξιοῦ σειραίου ἵππου εἴλεκε τὰ τοῦ προσκειμένου (ἀριστεροῦ)· καὶ πρὶν πάντα μὲν τὰ ἄρματα κατεῖχον τὴν εὐθείαν διεύθυνσιν· ἔπειτα δὲ οἱ ἀπειθήνιοι πῶλοι ἀνδρὸς Αἰνιάνος ἀφηνιάζουσιν· ἐπὶ δὲ τῆς ἐπανακάμφεως (περὶ τὸν καμπτήρα τοῦ σταδίου), ὅτε ἔληγεν ὁ ἕκτος δρόμος καὶ ἤρχιζε πλέον ὁ ἑβδομος, συγκρούουσι τὰ μέτωπα πρὸς Βαρκαῖα ὄχηματα (τῶν δύο Διδύων) καὶ ἐνεκα τούτου ἐξ ἐνὸς κακοῦ ἄλλος ἔθραυεν ἄλλο ὄχημα καὶ ἄλλος ἄλλο, καὶ ἐνέπιπτεν ἐπάνω εἰς ἄλλο, πᾶν δὲ τὸ Κρισαῖον πεδίον ἐπληροῦτο ἵππικῶν ναυαγίων. Ἐπειδὴ δὲ παρετήρησε τοῦτο ὁ ἐξ Ἀθηναίων ἔμπειρος ἠνιοστρόφος, ἐξάγει τὸ ἄρμα ἐκ τοῦ μέσου πρὸς τὰ ἔξω, καὶ καταλιπὼν τὸν κλύδωνα τῶν ἐρίππων ἐν μέσῳ ταραττόμενον τὸ ἀναχαιτίζει· ἔτρεχε δὲ ἐσχάτος μὲν, τελευταίους κατέχων τοὺς ἵππους, ὁ Ὀρέστης, παποῖθῶς ὅτι περὶ τὸ τέλος θὰ προσπεράσῃ τοὺς ἄλλους. Καθὼς δὲ βλέπει αὐτὸν (τὸν Ἀθηναῖον) μόνον μείναντα ὀπίσω ἐν τῷ δρόμῳ, ὅξυν ἦχον διὰ τῶν ὠτων εἰς τοὺς ταχεῖς ἵππους διὰ τῆς μάστιγος ποιήσας τρέχει κατόπιν (τὸν κ ο υ ν η γ ᾱ), καὶ ἄφ' οὗ οἱ δύο οὗτοι (Ὀρέστης καὶ Ἀθηναῖος) ἐξίσωσαν τοὺς ζυγοὺς τῶν ὀχημάτων, ἔτρεχον, ἄλλοτε μὲν ὁ εἰς, ἄλλοτε δὲ ὁ ἄλλος, τῆς κεφαλᾶς τῶν ἵππικῶν ἀρμάτων προβάλλον· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους δρόμους πάντας διηύθυνεν ἀσφαλῶς ὁ δυστυχῆς, ὀρθῶς ἐστάμενος ἐξ ὀρθῶν δίφρων. Ἐπειτα δὲ χαλαρώνων τὴν ἡνίαν

τοῦ ἀριστεροῦ κάμπτοντος ἵππου, προσέκρουσεν ἐξ ἀπροσεξίας εἰς τὴν ἀκρινὴν στήλην, ἐθραυσε δὲ τὸν ἄξονα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀπῆς, καὶ ὠλισθήσεν ἐκ τῶν ἀντύγων· ἐμπερδεύεται δὲ εἰς τὰ τμητὰ λωρία. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἐπιπτεν εἰς τὸ ἔδαφος, οἱ ἵπποι διεσπάρησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ σταδίου. Καθὼς δὲ ὁ στρατὸς (τὸ θεώμενον πλῆθος) βλέπει αὐτὸν ἐκπεπτωκότα ἐκ' τῶν δίφρων, ἀνακράξας ἐκλαυσε τὸν νεανίαν, ὅτι μετὰ τοιαῦτα κατορθώματα τοιαύτην ὑπέστη τύχην, συρόμενος ἄλλοτε μὲν πρὸς τὸ ἔδαφος, ἄλλοτε δὲ ἀνατείνων τὰ σκέλη πρὸς τὸν οὐρανόν, μέχρις ὅτου οἱ διφρηλάται, μετὰ δυσκολίας σταματήσαντες τοὺς ἵππους τρέχοντας, ἔλυσαν αὐτὸν καταμιτωμένον, ὥστε κανεῖς ἐκ τῶν φίλων του, ἂν τὸν ἔδλεπε, δὲν ἤθελε γνωρίσει τὸ ἄθλιον σῶμά του, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαυσαν αὐτὸν εἰς πυρὰν εὐθύς, φέρουσιν ἄνδρες Φωκεῖς ἐν μικρῷ χαλκίῳ ἀγγεῖῳ μεγίστου σώματος ἀθλίαν σποδὸν, διατεταγμένοι ἵνα ἐνταφιασθῇ εἰς τὴν πατρῶαν γῆν. Τοιαῦτα εἶνε ὡς πρὸς ἐσὲ ταῦτα, λυπηρὰ μὲν ὅσον εἶνε δυνατὸν ἐν διηγήσει, εἰς ἡμᾶς δέ, οἱ ὅποιοι μάλιστα τὰ εἶδομεν, εἶνε μέγιστα πάντων τῶν κακῶν, ὅσα ἐγὼ ἔχω ἰδεῖ.

Χ. ρ. Φεῦ, φεῦ, ἅπαν λοιπὸν τὸ γένος τῶν πάλαι δεσποτῶν ριζηδὸν ὡς φαίνεται κατεστράφη.

Κλυτ. ὦ Ζεῦ, τί εἶνε ταῦτα, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο εὐτυχῆ λέγω, ἢ τρομερὰ μὲν, ὠφέλιμα δέ; εἶνε λυπηρὸν τῷ ὄντι ὅτι ζῶ διὰ τῶν ἐμαυτῆς δυστυχημάτων (διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ μου).

Παδ. Καὶ διὰ τί λυπεῖσαι οὕτως, ὦ γύναι, διὰ τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν;

Κλυτ. Δεινὸν εἶνε τὸ τίκτειν· διότι οἱ γονεῖς οὐδὲ ἐὰν βλέπωνται μισοῦσι τὰ τέκνα των.

Παιδ. Εἰς μάτην λοιπὸν ἡμεῖς, ὡς φαίνεται, ἤλθομεν.

Κλυτ. Διόλου μάλιστα εἰς μάτην· διότι πῶς δύνασαι νὰ λέγῃς εἰς μάτην; ἂν ἤλθας πρὸς ἐμὲ ἔχων πιστὰς ἀποδείξεις περὶ τοῦ ὅτι ἀπέθανεν ἐκεῖνος, ὅστις ἂν καὶ ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἐμῆς σαρκός, ἀποσπασθεῖς ἐκ τῶν μαστῶν καὶ τῆς παρ' ἐμοῦ ἀνατροφῆς, ἔζη εἰς ξένην χώραν ἐξέριστος, καὶ ἀφοῦ ἐξῆλθε ταύτης τῆς γῆς, δὲν με εἶδε πλέον, καταγγέλλων δέ με ὡς φονέα τοῦ πατρὸς του, ἠπεῖλαι ὅτι θὰ πράξῃ φοβερὰ, ὥστε οὔτε νύκτα οὔτε

ἡμέραν γλυκὺς ὕπνος μὲ καλύπτει· ἀλλὰ τὸν ἐπιόντα (μέλλοντα) χρέον διηγῶν τὸν βίον ἐν διηγεσεί φόβῳ περὶ θανάτου· νῦν δὲ (εἶσι τὴν σήμερον ἀπηλλάγην τοῦ φόβου καὶ ὑπὸ ταύτης δὲ καὶ ὑπ' ἐκείνου· διότι αὕτη ἦτο ἡ μεγαλειτέρα βλάβη, ὡς συνοικουσά μοι, ροφῶσα πάντοτε τὸ καθαρὸν αἷμα τῆς καρδίας μου)· νῦν δὲ εὐχόμενος, πούθενά, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀπειλάς ταύτης, θέλομεν διάγει τὸν βίον.

**Ἡλ.* Φεῦ δυστυχῆς· διότι τόρα δύναμαι, Ὀρέστα, νὰ θρηνησῶ τὴν δυστυχίαν σου, διότι καίπερ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὢν (σποδὸς δηλ.) ὑβρίζεσαι ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς μητρὸς. Τάχα τοῦτο ἔχει καλῶς;

Κλυτ. Σὺ τῷ ὄντι δὲν ἔχεις καλῶς· ἐκεῖνος δὲ ὅπως ἔχει, καλῶς ἔχει.

**Ἡλ.* Ἄκουε, νέμεσι τοῦ ἀποθανόντος πρὸ μικροῦ.

Κλυτ. Ἦκουσεν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια πρέπει, καὶ ἐπεδοκίμασε καλῶς.

**Ἡλ.* Ὑβρίζει· διότι τόρα ἀπολαύεις εὐτυχίας.

Κλυτ. Δὲν θὰ παύσητε λοιπὸν ὁ Ὀρέστης καὶ σὺ ταύτην μου τὴν εὐτυχίαν!

Ἡλ. Ἐπαύσαμεν ἡμεῖς (ἀπὸ τοῦ νὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς), δὲν ὑπάρχει δὲ τρόπος ὅπως παύσωμεν ἐσέ.

Κλυτ. Ἡ ἄφιξις σου, ὦ ξένε, ἤθελεν εἶνε πολὺ ἀξιαγάπητος, ἐὰν κατώρθωνες νὰ ἔπαυες ταύτην ἀπὸ τὴν πολύλογον βροχῆν (τὴν αὐθάδη φλυαρίαν τῆς).

Παιδ. Λοιπὸν ἡμπορῶ νὰ ἀπέλθω, ἀφ' οὗ ταῦτα ἔχουσι καλῶς.

**Κλυτ.* Διόλου, ἐπειδὴ βέβαια οὔτε ἀξίως ἐμοῦ θέλεις πράξει, οὔτε τοῦ ἀποστειλάντος σε ξένου· ἀλλ' εἰσελθε μέσα, καὶ ἀφες ταύτην ἐκτὸς νὰ φωνάζῃ καὶ διὰ τὰ ἑαυτῆς κακὰ καὶ διὰ τὰ τῶν φίλων.

**Ἡλ.* Ἄρα σὰς φαίνεται ἡ δυστυχῆς ὅτι ἐκ λύπης καὶ ὀδύνης φοβερὰς ἐδάκρυσεν καὶ ἐθρήνησεν τὸν υἱὸν τῆς, διότι τόσον οἰκτρῶς ἀπωλέσθη; (ὄχι· δὲν ἐθρήνησεν ἐκ λύπης) ἀλλ' ἀπῆλθε (ἐξ ἐκ οὐ μπίσθη) χλευάζουσα· ὡς δυστυχῆς ἐγὼ φίλιτατε Ὀρέστα, πόσον με ἀπώλεσας διὰ τοῦ θανάτου σου, διότι ἀπῆλθες ἀποσπᾶσας ἐκ τῆς καρδίας μου τὰς ἐλπίδας, αἱ ὅποιαι μὲ

ναι ἀκόμη ὑπελείποντο εἰς ἐμέ, ὅτι δηλ. ζῶν θὰ ἔλθῃς ποτὲ ἐκ
δικητῆς τοῦ πατρὸς καὶ ἐμοῦ αὐτῆς τῆς δυστυχοῦς. Τώρα δὲ
ποῦ πρέπει νὰ ὑπάγω; διότι εἶμαι μόνη, καὶ ἀπεστερημένη σοῦ
καὶ τοῦ πατρὸς· ἤδη εἶνε ἀνάγκη ἐγὼ νὰ διάγω ὡς δούλη μεταξὺ
ἀνθρώπων ἐχθίστων εἰς ἐμέ, φονέων τοῦ πατρὸς· ἄρα εἶνε μοι
καλὸν τοῦτο; ἀλλ' ἐγὼ ὅμως ἐκ μέρους μου διόλου εἰς τὸ ἐξέλθω
δὲν θὰ συνοικῶ μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλὰ βριφθεῖσα πλησίον ταύτης
τῆς πύλης, ἀνευ φίλων, θὰ φθείρω τὸν βίον μου στενάζουσα.
Ὅσον ἀφορᾷ εἰς ταῦτα, ὡς μὲ φονεύσῃ, τόσων ὄντων ἐντός, ἂν
δὲν ἤμπορῇ νὰ με ὑποφέρῃ; διότι θὰ εὐχαριστηθῶ μὲν, εἴάν με
φονεύσῃ, θὰ λυπηθῶ δέ, ἐάν ζῶ· τὴν ζῶν δὲ οὐδέλωσ ποθῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ποῦ τάχα εἶνε οἱ κεραυνοὶ τοῦ Διὸς ἢ ποῦ ὁ λαμπρὸς
ἥλιος, ἀφ' οὗ ἂν καὶ βλέποντες ταῦτα, τὰ σκεπάζουσι;

Ἥλ. Ἐ, εἰ, αἰ-αἰ.

Χορ. Διατί δακρύεις, ὦ τέκνον;

Ἥλ. Φεῦ.

Χορ. Μὴ εἶπῃς τι δυνατά, (μὴ θρηνησῆς).

Ἥλ. Θὰ μὲ καταστρέψῃς.

Χορ. Πῶς; (θὰ σὲ καταστρέψω!)

Ἥλ. Ἐάν θὰ ἐμποιήσῃς εἰς ἐμὲ ἐλπίδα περὶ τῶν εἰς ἄδην
φανερῶς ἀπελθόντων, θὰ μὲ ὑβρίζῃς περισσότερο τηκομένην ἐκ
λύπης.

ΧΟΡΟΣ

(Δὲν θὰ παύσωμαι παραμυθούμενός σου), διότι γινώσκω ὅτι
δ' Ἀμφιάραος ἐκρύφθη ἕνεκα χρυσοδέτων ἔρκων γυναικῶν· καὶ
τόρα ὑπὸ τὴν γῆν...

Ἥλ. Ἐ, εἰ, ἰώ.

Χορ. Ἀνάσσει ἔχων ἀκεραίαν τὴν διάνοιαν αὐτοῦ.

Ἥλ. Φεῦ.

Χορ. Φεῦ τῷ ὄντι· διότι ἡ ἄλεθρία (Ἐρυφύλη)...

Ἥλ. Ἐδαμάσθη (ἐτιμωρήθη);

Χορ. Ναί.

Ἥλ. Ἐξεύρω, ἤξεύρω· διότι ἐφάνη ἐπιμελητῆς (τιμωρὸς)

πρὸς τὸν ἐν πένθει διατελοῦντα· ἐγὼ δὲ δὲν ἔχω κανένα· διότι ἐκεῖνος, ὅστις ἀκόμη ἐσώζετο, ἀναρπασθεὶς ἐξηφανίσθη.

Χορ. Δυστυχία τῶν δυστυχῶν ὑπάρχεις.

*Ηλ. Καὶ ἐγὼ γνωρίζω τοῦτο καὶ τὸ παρὰ γνωρίζω ἐν τῇ μακρῇ βίῳ ὅστις συνεπάγεται πάντα τὰ φοβερά καὶ δυστυχερὰ.

Χορ. Εἶδομεν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια θρηνεῖς (δηλ. τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς σου).

*Ηλ. Μὴ λοιπόν, μὴ με παρασύρῃς πλέον ἐκεῖ ὅπου δέν...

Χορ. Τί λέγεις :

*Ηλ. Δὲν βοηθοῦσι πλέον αἱ ἐλπίδες τῶν αὐταδέλφων καὶ τῶν εὐπατριδῶν.

ΧΟΡΟΣ

*Ο θάνατος εἶνε φυσικὸν πρᾶγμα δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

*Ηλ. Τάχα καὶ τὸ νὰ ἐμπλεχθῶσιν εἰς τμητοὺς λώρους οὕτως, καθὼς ὁ δυστυχῆς ἐκεῖνος, ἐν καιρῷ ἀγώνων τῶν ταχυπόδων ἵππων;

Χορ. Ἄπειρος ἢ συμφορὰ.

*Ηλ. Καὶ πῶς δὲν εἶνε ἄπειρος· ἀφ' οὗ ξένος μακρὰν τῶν ἐμῶν χειρῶν...

Χορ. Παπαῖ.

*Ηλ. Ἐγκρύπτεται, (περιέχεται ἐν ὑδρίᾳ) χωρὶς νὰ ἀξιώθῃ οὔτε τάφου τινός, οὔτε θρήνων παρ' ἡμῶν.

Χορ. Ὑψ' ἠδονῆς τῷ ὄντι, φιλότατη, σπεύδω, ἀμελήσασα τὴν κοσμιότητα, νὰ ἔλθω ταχέως. Διότι ἀναγγέλλω εἰς ἐσὲ εὖ, χαριστοὺς εἰδήσεις καὶ ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν κακῶν, τὰ ὅποια πρότερον ὑπέφερες καὶ πολὺ ἀναστενάζεις.

*Ηλ. Καὶ πόθεν δύνασαι νὰ εὕρῃς σὺ ἀποσῶθῃσιν τῶν δυστυχημάτων μου, τῶν ὁποίων θεραπείαν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἴδῃ τις ;

Χορ. Μᾶς ἦλθεν ὁ Ὀρέστης, ἠξέυρα τοῦτο ἀφ' οὗ τὸ ἀκούεις ἀπὸ ἐμέ, καὶ τόσον καθαρὰ ἦλθε, καθὼς καθαρὰ βλέπετε ἐμέ,

*Ηλ. Ἄλλὰ νὰ μὴ ἐτρελλάθῃς, ὦ δυστυχῆς, καὶ γελαῖς καὶ μὲ τὰ ἰδικά σου κακὰ καὶ μὲ τὰ ἰδικά μου ;

Χρυσ. Ἀλλά, μὰ τὴν πατρίαν ἐστίαν, δὲν λέγω ταῦτα χλευάζουσα, ἀλλὰ ἐννοεῖ ἐκείνον ὡς παρόντα εἰς ἡμᾶς.

Ἡλ. Ἀλλοίμονον δυστυχῆς, καὶ παρὰ τίνος ἀνθρώπου ἀκούσασα τὴν διήγησίν σου ταύτην πιστεύεις τόσον πολὺ;

Χρυσ. Ἐγὼ μὲν ἐξ ἑμαυτῆς καὶ οὐχὶ ἐξ ἄλλης, ἰδοῦσα σαφῆ σημεῖα, δίδω πίστιν εἰς ταύτην τὴν διήγησιν.

Ἡλ. Ποῖον τεκμήριον πίστεως ἰδοῦσα, ὦ δυστυχῆς; εἰς τί μου ἀποβλέψασα φλέγεσαι ὑπὸ τοῦ ἀνιάτου πυρός σου;

Χρυσ. Ἀκουσον λοιπὸν πρὸς θεῶν, ἵνα, ἄφ' οὗ ἀκούσῃς παρ' ἐμοῦ, λέγῃς ἔπειτα ὅτι εἶμαι φρόνιμος ἢ μωρὰ.

Ἡλ. Σὺ δέ, ἔστω, λέγε, ἐὰν εὐχαριστήσαι κατὰ τι εἰς τὴν διήγησιν.

Χρυσ. Ἴδου ἀμέσως λέγω σοι πᾶν ὅτι καλῶς παρετήρησα. Ἀφ' οὗ δηλαδὴ ἦλθον εἰς τὸν ἀρχαῖον (προγονικὸν κοιμητήριον) τάφον πατρός, παρατηρῶ ἐκ τῆς ὑψίστης κορυφῆς λοφωτοῦ τάφου νεωστὶ κεχυμένον ἄφρονον γάλα, καὶ τὸν τάφον τοῦ πατρός ὀλοτρόγυρα κεκαλυμμένον ἀπὸ δλα τὰ εἶδη τῶν ἀνθέων ὅσα ὑπάρχουσιν. Ἴδοῦσα δὲ ἐθαύμασα, καὶ παρατηρῶ περίξ μετὰ προσοχῆς μήπως ἀνθρωπὸς τις πουθενὰ μὲ πλησιάσῃ. Καθὼς δὲ εἶδα πάντα τὸν τόπον ἐν ἡσυχίᾳ ὄντα, ἐπλησίασα περισσότερο εἰς τὸν τάφον· ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου δὲ μέρους τοῦ τύμβου παρατηρῶ βόστρυχον νεωστὶ τετμημένον· καὶ εὐθύς καθὼς τὸν εἶδον ἢ δυστυχῆς, κτυπᾷ εἰς τὴν ψυχὴν μου γνωστὴν τι θεῶμα, ὅτι τοῦτο, τὸ ὁποῖον βλέπω, εἶνε τεκμήριον ὅτι εἶνε ὁ Ὀρέστης, φίλιτος ἐκ πάντων τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἄφ' οὗ διὰ τῶν χειρῶν τὸ ἐψηλάφησα, δὲν ἐκφέρω μὲν καρμίαν βλάβημον λέξιν, ἀλλ' ἐκ χαρᾶς εὐθύς πληροῦνται οἱ ὀφθαλμοί μου δακρύων· καὶ τότε ἤξεύρω καλῶς καὶ τότε ὁμοίως ἤξευρα, ὅτι τὸ κόσμημα τοῦτο δὲν προῆλθεν ἐξ ἄλλου τινὸς παρὰ ἐξ ἐκείνου. Διότι εἰς ποῖον ἄλλον ἀρμόζει νὰ πράξῃ τοῦτο παρὰ βέβαια εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ἐσέ; καὶ ἐγὼ μὲν δὲν ἔπραξα ταῦτα, ἤξεύρω καλῶς τοῦτο, ἄφ' ἐτέρου οὐδὲ σύ· καὶ πῶς ὄχι; (ἡδύνασο νὰ τὸ πράξῃς); εἰς τὴν ὁποῖαν βέβαια οὐδὲ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν ἐπιτρέπεται σοι νὰ ἐξέλθῃς ἐκ τῆς οἰκίας σου ταύτης χωρὶς νὰ κλαύσῃς (ἀτιμωρητί)! ἀλλ' ὅμως βεβαιότατα οὐδὲ ὁ νοῦς τῆς μητρὸς μας συνειθίζει νὰ πράττῃ τοιαῦτα, οὔτε θὰ ἔμμενεν ἄγνωστος (εἰς ἡμᾶς) ἂν τὰ ἔπρατ-

τεν· ἀλλὰ ταῦτα εἶνε ἐνδείξεις τιμῆς ἐκ μέρους τοῦ Ὀρέστου· ἀλλ' ἢ φίλη, ἔχε θάρρος· τοὺς ἰδίους βέβαια δὲν βοηθεὶ πάντοτε ὁ αὐτὸς ἐκ τῶν θεῶν· εἰς ἡμᾶς κατ' ἀρχὰς ἦτο σκληρὸς· ἢ παροῦσα ἔμως ἡμέρα θὰ γείνη αἰτία εἰς ἡμᾶς πολλῶν ἀγαθῶν.

Ἥλ. Φεῦ πόσον πρὸ πολλοῦ ἐλεεινολογῶ τὴν ἀνοησίαν σου.

Χρυσ. Τί εἶνε! δέν σε εὐχαριστοῦσι ταῦτα, τὰ ὅποια λέγω;

Ἥλ. Δὲν ἤξεύρεις οὔτε ποῦ εὕρισκεσαι οὔτε τί λέγεις.

Χρυσ. Καὶ πῶς ἐγὼ δὲν ἤξεύρω ἐκεῖνα, τὰ ὅποια βέβαια εἶδον ὀλοφάνερα;

Ἥλ. Ἀπέθανεν, ὦ τάλαινα, ἢ δ' ἀπ' ἐκείνου προσδοκωμένη σοι σωτηρία χάνεται. Μὴ περιμένης ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦλάχιστον καμμίαν βοήθειαν.

Χρυσ. Οἴμοι δυστυχῆς, παρὰ τίνος ἀνθρώπου ἤκουσας ταῦτα;

Ἥλ. Παρ' ἐκείνου ὅστις ἦτο πλησίον (τοῦ Ὀρέστου), ὅτε ἔθνησκεν.

Χρυσ. Καὶ ποῦ εἶνε αὐτός; θαυμασμός τῇ ὄντι μὲ καταλαμβάνει.

Ἥλ. Ἐν οἴκῳ εὐχάριστος εἰς τὴν μητέρα, οὐδὲ ὀκληρὸς εἰς αὐτήν.

Χρυσ. Οἴμοι, δυστυχῆς διότι παρὰ τίνος τάχα ἀνθρώπου προήρχοντο τὰ πολλὰ ἐκεῖνα πρὸς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς δῶρα;

Ἥλ. Νομίζω μάλιστα ἐγὼ τοῦλάχιστον ὅτι ἐπρόσθεσέ τις ταῦτα εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀποθανόντος Ὀρέστου.

Χρυσ. Ὡ δυστυχῆς ἐγὼ, ἐπειδὴ εἶχον νὰ εἶπω λόγους τοιοῦτους, ἔσπευδον μετὰ χαρᾶς, χωρὶς νὰ ἤξεύρω, ὡς φαίνεται, εἰς ποίαν δυστυχίαν εὕρισκόμεθα· ἀλλὰ τώρα, ὅτε ἦλθον, εὕρισκω ὅτι καὶ τὰ πρότερον καὶ ἄλλα ὅτι ἦσαν συμφοραί.

Ἥλ. Οὕτως ἔχουσιν ὡς πρὸς ἐσέ ταῦτα (εἶνε ἀληθὲς καθὼς λέγεις). Ἐὰν δὲ πεισθῆς εἰς ἐμέ, θὰ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ βάρος τῆς παρούσης συμφορᾶς.

Χρ. Μήπως θὰ ἀναστήσω ποτὲ τοὺς θανόντας;

Ἥλ. Δὲν ἔχω βέβαια τοιαύτην ἰδέαν· διότι δὲν ἐγεννήθην τόσον ἀνόητος.

Χρ. Καὶ τί ἐπιθυμεῖς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου ἐγὼ παρέχω ἐγγύησιν;

λ. Νὰ ἔχῃς τὴν γενναιότητα νὰ λάβῃς μέρος ἐνεργὸν εἰς ὅσα ἂν ἐγὼ σὲ προτρέψω.

Χρ. Ἄλλ' εἰάν βέβαια ὑπάρχει ὠφέλειά τις, δὲν θὰ ἀποκρούσω τὰς προτροπὰς σου.

Ἡλ. Πρόσεχε, χωρὶς κόπον ὄντως οὐδὲν εὐοδοῦται.

Χρ. Προσέχω· θὰ συγκαπιᾶσω μετὰ σοῦ πρὸς πᾶν, ὅσον βέβαια ἂν δύναμαι.

Ἡλ. Ἄκουσε λοιπὸν τόρα, τί ἔχω ἀποφασισμένον νὰ πράξω· καὶ σὺ νομίζω ἤξεύρεις ὅτι φίλους μὲν ζῶντας δὲν ἔχομεν οὐδένα, ἀλλ' ὁ Ἄδης λαθὼν μᾶς ἔχει στερήσει καὶ εἴμεθα μεινεμένοι μόναι· ἐγὼ δέ, ἐν ὅσῳ μὲν ἤγουν ὅτι ὁ ἀδελφός μας ἤκμαζεν ἀκόμη ἐν τῷ βίῳ, εἶχον ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ ἐκδικητὴς (τιμωρὸς) τοῦ φόνου τοῦ πατρὸς· τόρα δέ, ὅτε δὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῇ ζωῇ, πρὸς ἐσὲ βεβαίως ἀποβλέπω, ἵνα τὸν αὐτουργὸν τοῦ φόνου τοῦ πατρὸς μὴ διατάσῃς νὰ φονεύσῃς μετ' ἐμοῦ, τὸν Αἴγισθον· διότι δὲν πρέπει ἐγὼ νὰ κρύπτω πλέον ἀπὸ ἐσὲ τίποτε· διότι ἕως πότε θὰ μένῃς νωθρά, εἰς ποίαν ἐλπίδα ἀποβλέψασα ὀρθήν; ἡ ὁποία δύνασαι μὲν νὰ ἀνεστηνάξῃς, διότι ἐστερήθῃς τῆς πατρικῆς περιουσίας, δύνασαι δὲ νὰ λυπήσῃς, διότι γηράσκεις ἄγαμος καὶ ἀνυμέναιος μέχρι τοῦδε· καὶ ὅμως μὴ ἐλπίσῃς πλέον ὅτι θα ἀπολαύσῃς ποτὲ τούτων· διότι δὲν εἶνε τόσο ἀπερίσκεπτος ἀνὴρ ὁ Αἴγισθος, ὥστε νὰ ἀφήσῃ νὰ βλαστήσῃ ποτὲ γόνος ἀπὸ ἐσὲ ἢ καὶ ἀπὸ ἐμέ, πράγμα τὸ ὅποιον εἶνε ἴσια ἴσια καθαρὰ βλάβη διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀλλ' εἰάν ἀκολουθήσῃς τὰς ἰδικὰς μου σκέψεις, πρῶτον μὲν θὰ ἐπισύρῃς κάτωθεν ἐκ μέρους τοῦ θανόντος πατρὸς συγχρόνως καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἔπαινον εὐσεβείας, ἔπειτα δὲ θὰ ὀνομάζῃσαι εἰς τὸ ἔξῃς ἐλευθέρα, καθὼς πραγματικῶς ἐγεννήθῃς ἐλευθέρα· καὶ θὰ ἐπιτύχῃς γάμων, ἐπαίνων· διότι πᾶς τις συνήθως ἀποβλέπει πρὸς τὰ ἐντιμὰ· ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν βλέπεις μὲ πόσον τῷ ὄντι εὐκλεᾶ φήμην θὰ περιβάλλῃς καὶ σεαυτὴν καὶ ἐμέ, εἰάν πεισθῇς εἰς ἐμέ· διότι τίς τάχα ἐκ τῶν πολιτῶν ἢ τῶν ξένων ὅταν ἴδῃ ἡμᾶς, δὲν θὰ μᾶς ὑποδεχθῇ διὰ τοιοῦτου εἶδους ἐπαίνων; ἰδέτε, φίλοι, ταύτας τὰς αὐταδέλφας, αἱ ὁποῖαι ἔσωσαν τὸν πατρῷον οἶκον, αἱ ὁποῖαι ἀφειδήσασι τῆς ζωῆς των ἐφρόντισαν νὰ φονεύσωσι τοὺς ἑαυτῶν ἐχθρούς, εὐδαιμόνως ποτὲ βιώσαντας· ταύτας πρέπει νὰ

απάνω, ταύτας πρέπει νὰ σέβωνται πάντες· ταύτας καθήκον
 σου νὰ τιμῶσιν ἅπαντες καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγυ-
 ραῖς τῆς πόλεως, ἕνεκα τῆς ἀνδρείας των. Τοιαῦτα τῷ ὄντι θά
 ἔφη περὶ ἡμῶν πᾶς τις ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐν σοφίᾳ ζῶ-
 ναι καὶ μετὰ θάνατον πάντοτε θά δοξαζώμεθα· ἀλλ' ὦ φίλη,
 στήθετι εἰς ἐμέ, βοήθει τὸν πατέρα σου, συγκοπίαζε μετὰ τοῦ
 σοφοῦ σου. ἀπάλλαξον ἐμέ ἐκ τῶν κακῶν· παῦσον δὲ σαυτὴν
 ἀπὸ τῶν κακῶν), ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὸ ἐξῆς, ὅτι τὸ αἰσχρῶς ζῆναι
 τοὺς ἐκ γενετῆς εὐγενεῖς εἶνε αἰσχος.

Χορ. Εἰς τὰ τοιαῦτα τολμήματα ἀπαιτεῖται περίσκεψις,
 εἶνε σύμμαχος καὶ εἰς τὸν λέγοντα καὶ εἰς τὸν ἀκούοντα.

Χρυσ. Καὶ πρὶν βέβαια νὰ ὀμιλήσῃ, ὦ γυναῖκες, ἂν εἶχαν
 τῆ ὀρθὴν φρόνησιν, θὰ ἦτο προσεκτικωτέρα, ὕπερ τώρα δὲν
 εἶ· διότι εἰς τί τάχα ἀποβλέψασα καὶ σὺ ἢ ἰδίᾳ ὀπλιζέσασαι
 αὐτὴν τόλμην καὶ ἐμέ προσκαλεῖς νὰ σὲ συνδράμω; δὲν βλέ-
 πεις γυνὴ, ἐγεννήθης καὶ οὐχὶ ἀνὴρ, καὶ εἶσαι ἀσθενεστερά των
 ἀντιῶν κατὰ τὰς χεῖρας, ἢ τύχη δὲ εἰς ἄλλους μὲν παρέχει
 εὐχίαν καθ' ἡμέραν, εἰς ἡμᾶς δὲ καταρρέει καὶ ἐκμηδενίζεται·
 λοιπὸν τοιοῦτον ἄνδρα μελετῶν νὰ φονεύσῃ, ἄνευ βλάβης
 καὶ ἐντελῶς ἀπαλλαγῇ; Πρόσεχε μήπως ἐν ᾧ ἤδη δυστυχοῦ-
 ναι, ἀποκτήσωμεν μεγαλείτερα κακά, ἂν τις ἀκούσῃ τοὺς λό-
 γους τούτους· διότι δὲν χρυσαυτεῖ ἡμᾶς οὐδέν, οὐδὲ ὠφελεῖ
 τίς· ἐλάβομεν καλὴν φήμην ἀδόξως νὰ ἀποθάνωμεν.

Διότι δὲν εἶνε ὁ θάνατος ἀποτρόπαιόν τι, ἀλλ' ὅταν, ἐνῶ τις
 ζῆται νὰ ἀποθάνῃ, τότε μὴδὲ τούτου τύχη· ἀλλὰ σὲ παρα-
 λῶ πρὶν καὶ ἡμεῖς ὅλως διόλου ἀφανισθεῖσαι καταστραφώμεν
 τὸ γένος μας ἐντελῶς ἐρημώσωμεν, κράτησον τὴν ὀργὴν σου·
 ἔσχα μὲν μοι εἶπες, ἐγὼ πρὸς χάριν σου θὰ κρατήσω μυστικὰ
 ἀνεκτέλεστα, σὺ δὲ τέλος πάντων ἔχε γινῶσιν μὲ τὸν καιρὸν
 βαίως νὰ ὑποτάσσεσαι εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἐπειδὴ δὲν ἔχεις
 ἐπιμίαν ἰσχύν.

Χορ. Πείθου. Κανὲν πρᾶγμα δὲν εἶνε εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ
 εἶναι ὠφελιμώτερον τῆς προνοίας καὶ τοῦ σοφοῦ νοῦ.

*Ηλ. Τὸ περίμενα ὅτι θὰ τὸ ἔλεγες· ἤξευρα δὲ καλῶς ὅτι
 θὰ ἀπορρίψῃς τὰς προτάσεις μου, ἀλλὰ πρέπει ἐγὼ μόνη

(μὲ τὸ χέρι μου) νὰ πράξω τὸ ἔργον τοῦτο· διότι δὲν ἀφήσω ἤδη τὸ ἔργον ἀνεκτέλεστον βέβαια.

Χρυσ. Φεῦ. Εἴθε νὰ εἶχες τοιαύτην γνώμην τότε, ὅτε ἐνεύετο ὁ πατήρ, διότι ἤθελες κατορθῶσαι τὸ πᾶν (θὰ ἔσωζες τὸν πατέρα).

Ἡλ. Ἄλλ' ἤμην κατὰ τὸ τολμηρὸν ἦθος τοῦλάχιστον κατὰ τὸν νοῦν κατωτέρα τότε.

Χρ. Φρόντιζε νὰ μένης τοιαύτη τὸν νοῦν διὰ παντός.

Ἡλ. Συμβουλευεῖς με ταῦτα, ὡς νὰ ἔχῃς εἰς τὸν νοῦν σου νὰ μὴ μὲ συνδράμῃς.

Χρ. Φυσικῶ τῷ λόγῳ· διότι ἐπόμενον εἶνε ὁ ἐπιχειρῶν νὰ κάμῃ κακὰ καὶ νὰ ὑποφέρῃ κακὰ.

Ἡλ. Σὲ ζηλεύω διὰ τὴν εὐφυΐαν σου, σὲ ἀποστρέφομαι διὰ τὴν δειλίαν σου.

Χρ. Ἀνέχομαι μὲν ἀκούουσα τὰς κακολογίας σου, θὰ ἀνὰ χθῶ δὲ ἀκούουσα καὶ τοὺς ἐπαίνους σου.

Ἡλ. Ἄλλὰ μὴ φοβῆσαι ὅτι θὰ ἀξιοθῆς ποτὲ παρ' ἐμοῦ τοῦλάχιστον τοῦτο (τὸ νὰ σὲ ἐπαινῶ).

Χρ. Καὶ ὁ μέλλον χρόνος εἶνε ἀρκετὰ μακρὸς ὥστε νὰ λύσῃ ταῦτα (τὴν διαφορὰν μας).

Ἡλ. Ἀπελθε, διότι ἐν σοὶ ὠφέλεια καμμία δὲν ὑπάρχει.

Χρ. Ἐνυπάρχει· ἀλλ' ἐσὺ δὲν θέλεις νὰ μάθῃς.

Ἡλ. Ὑπαγε καὶ εἰπέ φανερὰ ταῦτα πάντα εἰς τὴν μητέρα σου.

Χρ. Δὲν ἔχω πάλιν ἐγὼ τόσον πολλὴν ἔχθραν κατὰ σοῦ.

Ἡλ. Ἄλλ' ὅπωςδὴποτε, ἤξευρα τοῦλάχιστον, εἰς ποῖον βαθμὸν ἀτιμίας μὲ φέρεις.

Χρ. Ἀτιμίας μὲν οὐχί, προνοίας δὲ μᾶλλον περὶ σοῦ.

Ἡλ. Πρέπει τάχα ἐγὼ νὰ ἀκολουθήσω τὸ κατὰ σὲ δίκαιον;

Χρ. Ναί, διότι τότε θὰ ἦσαι σὺ ὁδηγὸς ἡμῶν, ὅταν φρονῆς ὀρθῶς.

Ἡλ. Ὅντως εἶνε φοβερόν ἐν ᾧ συμβουλευῶ ὀρθῶς, νὰ ἀποτυγχάνω.

Χρ. Ὄρθως εἶπες περὶ τῆς ἀποτυχίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεισαι.

Ἡλ. Καὶ πῶς δὲν σοῦ φαίνομαι ὅτι λέγω ταῦτα ὀρθῶς;

Χρ. Ἄλλ' ἐνίστε καὶ τὸ ὀρθὸν βλάβῃς πρόξενον εἶνε.

Ἡλ. Μὲ τοιοῦτους ἐγὼ τοὺς νόμους νὰ ζῶ δὲν θέλω.

Χο. Ἄλλ' ἐὰν πράξεις ταῦτα, (καὶ ἀκούσης τὰς συμβουλὰς μου) θὰ ἐπαινέσης ἐμέ.

Ἡλ. Καὶ ὅμως θὰ τὰ πράξω βέβαια, χωρὶς νὰ φοβηθῶ τὰ ὅσα μοι λέγεις.

Χορο. Καὶ τοῦτο εἶνε ἀληθές, οὐδὲ θὰ μεταβάλῃς τὴν ἀπόφασίν σου (τὸ σχέδιόν σου)

Ἡλ. (Βεβαίως οὐχί)· διότι τίποτε δὲν εἶνε τὸ μισητότερον ἀπὸ τὴν κακὴν σκέψιν.

Χορο. Φαίνεσαι ὅτι δὲν ἔχεις τὰ αὐτὰ φρονήματα μὲ ἐμέ, περὶ ὧν ἐγὼ λέγω.

Ἡλ. Πρὸ πολλοῦ ἔχω ἀποφράσει ταῦτα καὶ ὄχι πρὸ μικροῦ.

Χορο. Ἀπέρχομαι λοιπόν· διότι οὔτε σὺ τολμᾶς νὰ παραδέχῃσαι τοὺς ἐμοὺς λόγους, οὔτε ἐγὼ τοὺς ἰδικούς σου τρόπους.

Ἡλ. Ἄλλ' εἴσελθε· ὄχι (μὴ τὸ πιστεύσης), δὲν θὰ σε ἀκολουθήσω ποτέ, οὐδὲ ἐὰν παρὰ πολὺ τὸ ἐπιθυμῆς, ἐπειδὴ ἴδιον πολὺ ἀνοήτων εἶνε καὶ τὸ νὰ θηρεύῃ τις τὰ ἀδύνατα.

Χορο. Ἄλλ' ἐὰν ἔχῃς τὴν ἰδέαν ὅτι ἔχεις μεγάλην φρόνησιν, φρόνει τοιαῦτα· διότι ὅταν πλέον θὰ ἔχῃς πατήσῃ ἐπάνω εἰς τὰ κακά, θὰ ἐπαινέσης τοὺς ἰδικούς μου λόγους.

ΧΟΡΟΣ

Διὰ τί ἐν τῷ βλέπομεν τὰ ἄνω (ἐν τῷ ἀέρι) συνεισώτατα πτηνά, (τοὺς πελαργούς δηλ.) ὅτι φροντίζουσι περὶ τῆς τροφῆς ἐκεῖνων, ἐξ ὧν ἂν γεννηθῶσι καὶ ἐξ ὧν ἂν λάβωσιν ὠφέλειαν, ταῦτα δὲν ἐκτελοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὁμοίως (δὲν τὰ μιμούμεθα); Ἄλλὰ μὰ τὴν ἀστραπὴν τοῦ Διός, καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ Δίκην, δὲν θὰ εἶνε ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀτιμώρητοι· ὦ φήμη τῶν ἀνθρώπων, ἧτις καὶ μέχρις ἄδου διήκει, εἰπὲ πρὸς χάριν μου μεγαλοφώνως εἰς τοὺς κάτω Ἀτρεΐδας λυπηρὸν λόγον, ἀγγέλλουσα πένθημα ὄνειδον.

Διότι οἱ μὲν οἴκοι αὐτῶν πλέον (ἔλωσ) κακῶς ἔχουσιν, ὡς πρὸς τὰ τέκνα δὲ ἡ ἔρις αὐτῶν τῶν δύο τέκνων δὲν συμβιβάζεται πλέον διὰ φιλικῆς ὁμιλίας. Ἄλλὰ προδοθεῖσα μόνη κινδυνεύει ἡ Ἡλέκτρα, πάντοτε ἡ δυστυχῆς στενάζουσα διὰ τὸν πατέρα

της, ὡς ἢ πολὺ θρηνοῦσα ἀγδῶν, οὔτε κατὰ τι περὶ τοῦ θανάτου φροντίζουσα, (ἀψηφούσα ὅλως τὸν θάνατον), ἀλλ' ἐτοιμῆ μάλιστα οὔσα πρὸς τὸν θάνατον, ἀρκεῖ μόνον νὰ φονεῦσῃ τὴν διπλὴν Ἐριννὺν (Αἰγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν). Τίς δύναται τὸν σὸν εὐγενῆς νὰ γεννηθῆ;

Οὐδεὶς ἐκ τῶν εὐγενῶν βεβαίως, ἐὰν ζῆ κακῶς, δὲν θὰ ἤθελε νὰ ἀτιμάσῃ τὴν καλὴν του ὑπόληψιν, ὥστε νὰ γείνη ἄδοξος, ὡς κόρη κόρη, ὡς καὶ σὺ ἀξιοθρήνητον βίον ἐνδοξον προετίμησας τὸ αἰσχρὸν καταπολεμήσασα, ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ νὰ φέρῃς διπλὴν φήμην, σοφὴ δηλ. καὶ ἀρίστη κόρη νὰ ὀνομάζεσαι.

Εἴθε νὰ μοῦ ζῆς ὑπερτέρα τῶν ἐχθρῶν σου κατὰ τὴν δύνάμιν καὶ τὸν πλοῦτον, ὅσον τώρα ὑποχείριος αὐτῶν διάγεις, διότι εὐρόν σε ἐν κακῇ μὲν μοίρᾳ διάγουσαν, ὅμως, ὅσοι νόμοι ἐγεννήθησαν ἀριστοί, τούτων τηροῦσα τοὺς ἀρίστους διὰ τὴν πρὸς τὸν Δία εὐσέβειάν σου.

Ὅρ. Ἄρα, ὦ γυναῖκες, καλῶς ἐπληροφορήθημεν, καὶ ὁρῶμεν ὅπως ὀδεύομεν ἐκεῖ, ὅπου θέλομεν νὰ πορευθῶμεν;

Χορ. Καὶ διὰ τί ἐξετάζεις καὶ τί θέλεις καὶ ἤλθες ἐδῶ;

Ὅρ. Ὁ Αἰγισθος ποῦ κατοικεῖ πρὸ πολλοῦ θέλω νὰ μάθω.

Χορ. Ἀλλὰ καὶ καλὰ ἤλθες καὶ ὁ εἰπὼν σοι δὲν εἶνε ἄξιός τιμωρίας (εἶνε ἀληθής).

Ὅρ. Τίς λοιπὸν ἐξ ὑμῶν θὰ εὐαρεστηθῆ νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τοὺς ἔνδον τὴν ποθητὴν εἰς αὐτοὺς ἡμῶν τῶν ἑμοῦ ὁδοιπορῆσάντων παρουσίαν;

Χορ. Αὕτη δά, ἐὰν βέβαια πρέπη ὁ πλησιέστατος συγγενής νὰ ἀναγγεῖλῃ τοῦτο (ἢ Ἡλέκτρα).

Ὅρ. Ὑπαγε, ὦ γύναι, δῆλωσον, ἀφ' οὗ εἰσέλθης, ὅτι ἄνδρες τινὲς Φωκεῖς ἐπιθυμοῦσι νὰ ἴδωσι τὸν Αἰγισθον.

Ἡλ. Οἴμοι δυστυχῆς, μήπως τάχα τὸν ζητοῦσι, φέροντες φανεράς ἀποδείξεις περὶ τῆς φήμης τὴν ὅποιαν ἠκούσαμεν;

Ὅρ. Τίνα φήμην ἠκούσες ἐσὺ ἐγὼ δὲν ἠξεύρω· ἀλλ' ὁ γέρον Στρόφιος ἐκέλευσέ με νὰ ἀναγγεῖλω τι περὶ Ὅρέστου.

Ἡλ. Καὶ τί τρέχει, ὦ ξένη; τί φόβος μὲ καταλαμβάνει.

Ὅρ. Κομίζομεν, φέροντες ἐν σμικρῷ, ὡς βλέπεις, ἀγγεῖψ ὀλίγα λείψανα αὐτοῦ ἀποθανόντος.

Ἡλ. Ἀλλοίμονον ἢ δυστυχῆς ἐγώ, τοῦτο εἶνε ἐκεῖνο (τὸ

ἀναγγελλθὲν ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ)· ἤδη βλέπω καθ' αὐτὸ ὅτι
 πιάνω βαρὺ τι, ὡς φαίνεται.

Ὅρ. Ἐὰν τῷ ὄντι κλαίῃς τι ἕνεκα τῶν συμφορῶν τοῦ
 Ὁρέστου, ἤξευρε ὅτι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο κρύπτει τὸ σῶμα ἐκείνου.

Ἥλ. Ὡ ξένη, δός μοι τώρα πρὸς θεῶν, νὰ λάβω εἰς χειράς
 μου τὸ ἀγγεῖον τοῦτο, ἐὰν τῷ ὄντι περιέχῃ αὐτόν, ἵνα κλαύσω
 καὶ θρηνήσω μετὰ ταύτης τῆς τέφρας ἑμαυτὴν καὶ ὅλην ὁμοῦ
 τὴν γενεάν μου.

Ὅρ. Φέρετε καὶ δότε αὐτὴν εἰς ταύτην, ὅποιαδήποτε καὶ
 ἂν ᾖ·εἶ· διότι δὲν ζητεῖ τοῦτο ὡς οὐσα βέβαια δυσμενές· ἀλλ'
 αὕτη εἶνε ἢ τις ἐκ τῶν φίλων ἢ συγγενῆς ἐξ αἵματος.

Ἥλ. Ὡ ὑπόλοιπον μνημεῖον τῆς ψυχῆς τοῦ Ὁρέστου, φι-
 λιάτου εἰς ἐμὲ ἐκ τῶν ἀνθρώπων, μὲ πόσον διαφοροτικῶς ἐλπιδας
 σὲ ἐδέχθην ἀπὸ ἐκείνας δι' ὧν σε ἐξέπεμπον. Διότι νῦν μὲν βα-
 σταζω σε εἰς τὰς χειράς μου οὐδὲν ὄντα, ἐκ τῶν δόμων δέ σε
 ἐξέπεμπον ἐγὼ ἀκμάζοντα. Εἴθε νὰ ἀπέθνησκον πρότερον, πρὶν
 νὰ σε ἐξέπεμπον εἰς ξένην γῆν κλέψασα διὰ τῶν χειρῶν τούτων
 καὶ νὰ σε ἔσωζον ἐκ τοῦ φόνου, ἵνα ἀποθανῶν ἔκεισο τὴν τότε
 ἡμέραν, συμμέτοχος τῷ πατρὶ ἐνταφιασμοῦ γενόμενος· νῦν δὲ
 ἐκτὸς τῶν οἴκων καὶ ἐπὶ ξένης γῆς φυγὰς κακῶς ἀπωλέσθης,
 μακρὰν τῆς ἀδελφῆς σου· καὶ οὔτε διὰ φίλων χειρῶν ἢ δυστυ-
 χῆς ἐγὼ σε ἔλουσα οὔτε ἐκ τῶν φλογῶν τοῦ τὰ πάντα καίον-
 τος πυρὸς ἐξήγαγον, καθὼς ἦτο δίκαιον, ἐλεεινὸν βάρος. Ἀλλὰ
 διὰ ξένων χειρῶν κηδευθεὶς ὁ δυστυχῆς σμικρὸς ὄγκος ἦλθες
 πρὸς ἡμᾶς ἐν σμικρῷ κυτίῳ (ὕδριᾳ). Ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ τὴν δυ-
 στυχῆ! ἕνεκα τῆς πρὸ πολλοῦ ἀνωφελοῦς ἐμῆς τραφῆς, τὴν ὁ-
 ποίαν ἐγὼ συχνά σοι προσέφερον μὲ κόπον γλυκύν· διότι οὔτε σὺ
 μάλιστα ποτὲ ἠγάπας τὴν μητέρα περισσότερον ἢ ἐμέ, οὔτε οἱ
 ἐν οἴκῳ ἔτρεφόν σε, ἀλλ' ἐγὼ· ἐγὼ δὲ προσηγορευόμην πάντοτε
 ἢ ἀδελφῆ σου· τώρα δὲ ἐξέλιπον ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μετὰ σοῦ
 ἀποθανόντος· διότι πάντα μετὰ σοῦ ἀρπάσας ὡς θύελλα ἀπῆλθες·
 ἀπωλέσθη ὁ πατήρ, ἔχω ἀποθάνει ἐγὼ ἕνεκα σοῦ, σὺ δ' ἴδιος
 ἀπῆλθες, διότι ἀπέθανες· γελῶσι δὲ οἱ ἐχθροί, μαίνεται δὲ ὑπὸ
 ἡδονῆς ἢ κακῆς μήτηρ περὶ ἧς σὺ πολλάκις κρυφίως εἰδήσεις
 εἰς ἐμὲ προέπεμπες, λέγων ὅτι θὰ φανῆς ἐκδικητῆς ὁ ἴδιος· ἀλλὰ
 ταῦτα ὁ δυστυχίας πρόξενος ἰδικός σου καὶ ἰδικός μου δαίμων

ἀφήρσεν ἀφ' ἡμῶν, διότι οὗτος ἀντὶ φιλάτης μορφῆς προέπεμψε μοί σε εἰς τοιαύτην κατάστασιν, σποδὸν καὶ σκίαν ἀνωφελῆ' ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ· ὦ σῶμα οἰκτρόν· φεῦ, φεῦ· ὦ εἰς τρομερωτάτας, οἴμοι πεμφθεὶς ὁδοῦς, πῶς με ἀπώλεσας, με ἀπώλεσας, βέβαια, ὦ ἀδελφέ μου. Διὰ τοῦτο δέξαι με σὺ εἰς τὴν ἰδικήν σου ταύτην κατοικίαν, μηδὲν τὴν οὔσαν εἰς τὸ μηδέν, ἵνα εἰς τὸ ἐξῆς κατοικῶ μετὰ σοῦ κάτω· διότι καὶ ὅτε ἦσο ἐπάνω (ἔξῃς), μετὰ σοῦ μεταίχον τῶν ἴσων (ἤμην ὁμοιοπαθῆς σοί), καὶ τότε ἐπιθυμῶ πολὺ, ἀποθανοῦσα νὰ μὴ στερεῶμαι τοῦ σοῦ τάφου· διότι οἱ ἀποθανόντες βλέπω ὅτι δὲν λυποῦνται.

Χορ. Ἐχε ὑπ' ὄψει σου, Ἡλέκτρα, ὅτι εἶσαι θνητοῦ πατρὸς, θνητὸς δέ εἶνε καὶ ὁ Ὀρέστης· ὥστε μὴ ἀναστενάξῃς πολὺ· διότι πάντες ἡμεῖς ὀφειλομέν νὰ πάθωμεν τοῦτο (ἀποθάνωμεν).

Ὅρ. Φεῦ, φεῦ, τί νὰ εἶπω; δὲν ἠξυῖρω τίνας λόγους νὰ εὔρω; διότι δὲν δύναμαι πλέον νὰ κρατήσω τὴν γλῶσσάν μου.

Ἄλ. Καὶ τί σε ἐλύπησε; πρὸς τί εἶπες τοῦτο!

Ὅρ. Ἀληθινὰ ἰδική σου εἶνε ἡ ὠραία αὕτη μορφή, ἡ μορφὴ τῆς Ἡλέκτρας;

Ἡλ. Αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ εἶνε ἐκείνη, καὶ εἰς ἀθλιωτάτην κατάστασιν εὐρισκομένη.

Ὅρ. Οἴμοι λοιπὸν ἔνεκα τῆς συμφορᾶς τῆς δυστυχοῦς ταύτης.

Ἡλ. Μήπως τάχα, ὦ ξένη, ἔνεκα ἐμοῦ ἀναστενάξεις διὰ ταῦτα;

Ὅρ. Ὡ σῶμα ἀτίμως καὶ ἀσεβῶς ἐφθαρμένον.

Ἡλ. Τὰ δύσφημα ταῦτα, τὰ ὅποια λέγεις, ὦ ξένη, εἰς ἐμὲ ἀρμόζουσι καὶ ὄχι ποτὲ εἰς ἄλλην.

Ὅρ. Οἰκτεῖρω σε τὴν ἀνύμφευτον καὶ τὴν δυστυχισμένην ταύτην θλαϊτάν σου.

Ἡλ. Διὰ τί τάχα, ὦ ξένη, βίπτων βλέμμα ἐπάνω μου μετὰ τῆς περιεργείας, ἀναστενάξεις;

Ὅρ. Διότι δὲν ἠξυῖρα ὡς φαίνεται οὐδὲν ἐκ τῶν ἐμῶν κακῶν.

Ἡλ. Ἐκ ποίας φράσεώς μου ἐγνώρισες τοῦτο (ὅτι ἔχεις κακά);

*Ορ. Διότι βλέπω ὅτι σὺ ἐν τοῖς πολλοῖς δεινοῖς κατέχεις ἔξοχον θέσιν.

*Ηλ. Καὶ ὅμως βλέπεις βέβαια ὀλίγα ἐκ τῶν ἐμῶν κακῶν.

*Ορ. Καὶ πῶς εἶνε δυνατόν νὰ βλέπη τις ἀκόμη χειρότερα τούτων;

*Ηλ. Διότι συγκατοικῶ μετὰ τῶν φονέων.

*Ορ. Μετὰ τῶν φονέων τίνος; πόθεν τοῦτο τὸ κακὸν ἐξεδήλωσες («περὶ τίνος φονευθέντος πρόκειται;»)

*Ηλ. Μετὰ τῶν φονέων τοῦ πατρός· ἔπειτα ὑπηρετῶ τούτους ὡς δούλη διὰ τῆς εἰας.

*Ορ. Καὶ ποῖος ἐκ τῶν ἀνθρώπων καταναγκάζει σε εἰς τοῦτο (τὸ δουλεύειν);

*Ηλ. Μήτηρ καλεῖται, δὲν ἔχει ὅμως κανὲν κοινὸν μὲ μητέρα.

*Ορ. Τί πράττουσα; κακομεταχειρίζεται σε ἢ περιφρονεῖ;

*Ηλ. Καὶ μὲ κακομεταχειρίζεται καὶ μὲ περιφρονεῖ καὶ ὅλα τὰ κακὰ μετέρχεται.

*Ορ. Καὶ δὲν εὐρίσκεται κανεὶς, ὅστις νὰ σε βοηθήσῃ καὶ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ;

*Ηλ. Ὅχι βέβαια· διότι ἐκείνον, τὸν ὁποῖον εἶχα, τοῦτον οὐ μὲ προσέφερες σ τ ἄ κ τ η ν.

*Ορ. Ὁ κ α κ ὄ τ υ χ η, πόσον σε λυποῦμαι πρὸ πολλοῦ βλέπων σε.

*Ηλ. Μόνος λοιπὸν ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἤξευρε ὅτι σὺ ποτέ με ἐλυπήθης

*Ορ. Βεβαίως σὲ λυποῦμαι, διότι μόνος ἔρχομαι λυπούμενος διὰ τὰς αὐτὰς συμφορὰς σου.

*Ηλ. Μήπως τάχα ἔρχεσαι ἀπὸ πουθενὰ συγγενῆς ὧν ἡμῖν;

*Ορ. Ἐγὼ θὰ σοὶ εἶπω, ἐὰν αἱ παριστάμεναι αὐταὶ εὐνοῦσί σε.

*Ηλ. Ἄλλ' εὐνοοῦσί με, ὥστε πρὸς πιστὰς θὰ ὁμιλήσῃς.

*Ορ. Ἄφες τώρα τὸ ἀγγεῖον τοῦτο, ἵνα μάθῃς τὸ πᾶν.

*Ηλ. Μὴ βέβαια πρὸς θεοῦ, ξένη, πράξης τοῦτο πρὸς ἐμέ.

*Ορ. Πείθου εἰς τὸν λέγοντα, καὶ οὕτω δὲν θὰ χάσῃς ποτέ.

*Ηλ. Μὴ ἱκετεύω σε πρὸς γενεῖου, μή με στερήσῃς τῶν φιλάτων.

- *Ορ. Λέγω ὅτι δὲν θά τὰ ἀφήσω.
 *Ηλ. ὦ δυστυχῆς ἐγὼ ἕνεκα σοῦ, Ὁρέστα, ἐάν θηλ. θά στερηθῶ τοῦ νά σε ἐνταφιάσω.
 *Ορ. Ὁμίλει καλά διότι δὲν ἀναστενάξεις δικαίως.
 *Ηλ. Πῶς διὰ τὸν ἀποθανόντα ἀδελφίνου δὲν ἀναστενάξω δικοῶς;
 *Ορ. Δὲν ἀρμόζει εἰς ἐσὲ νά ἐκφέρῃς τὴν λέξιν ταύτην.
 *Ηλ. Τόσον πολὺ ἀναξία εἰμί ἐγὼ τοῦ τεθνηκότος;
 *Ορ. Δὲν εἶσαι οὐ ἀναξία οὐδενός, τοῦτο ἔμωι τὸ ἀγγεῖον ἀνήκει εἰς ἐσέ.
 *Ηλ. Ἐάν βέβαια τὸ σῶμα τοῦτο δά, τὸ ὅποιον βαστάζω, ἦνε τοῦ Ὁρέστου.
 *Ορ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε σῶμα τοῦ Ὁρέστου, ἀλλὰ (τέχνασμα) διὰ λόγου μόνον κατεσκευασμένον.
 *Ηλ. Ποῦ δὲ εἶνε ὁ τάφος ἐκείνου τοῦ ταλαιπώρου;
 *Ορ. Δὲν ὑπάρχει· διότι ὁ ζῶν τάφον δὲν ἔχει.
 *Ηλ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ;
 *Ορ. Δὲν εἶνε ψεῦμα κανὲν ἐξ ἕσων λέγω.
 *Ηλ. Ἀληθινὰ ζῆ ὁ ἀνὴρ;
 *Ορ. Ἐάν βέβαια ἐγὼ ζῶ.
 *Ηλ. Ἀληθινὰ σὺ εἶσαι ἐκεῖνος;
 *Ορ. Ἀφ' οὗ παρατηρήσης τὴν σφραγίδα (δακτύλιον) ταύτην τοῦ πατρός, βεβαιώσου, ἂν λέγω ἀληθῆ.
 *Ηλ. ὦ φίλτατον φῶς.
 *Ορ. Φίλτατον συνεπιβεβαιῶ.
 *Ηλ. ὦ λέξις φιλότατη, ἦλθες;
 *Ορ. Μὴ ζήτηί νά μάθῃς τοῦτο παρ' ἄλλων.
 *Ηλ. Σὲ κρατῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου;
 *Ορ. Εἴθε νά με ἔχῃς εἰς τὸ ἔξῃς πάντοτε.
 *Ηλ. ὦ φίλταται γυναῖκες, ὦ συμπολίτιδες· βλέπετε τὸν Ὁρέστην τοῦτον ἐδῶ, δι' ἀπάτης μὲν ἀποθανόντα, δι' ἀπάτης δὲ τόρα σεσωσμένον.
 Χορ. Βλέπομεν, ὦ παῖ, καὶ διὰ τὸ εὐτυχὲς συμβῆν ἐπέρχεται μοι ἀπὸ τῶν ὀμμάτων δάκρυ χαρᾶς.
 *Ηλ. Ἐχ' οὐ τέκνα, τέκνα σωμάτων φιλοτάτων εἰς ἐμέ,

ἦλθετε τέλος πάντων, ἦλθετε, εὔρετε, εἶδατε ἐκείνους, τοὺς ἑποίους ἠθέλατε (δηλ. ἐμέ).

ἽΟρ. Ἐδῶ εἴμεθα, ἀλλὰ ἐν σιγῇ περίμενε.

ἽΗλ. Καὶ τί τρέχει;

ἽΟρ. Ἡ σιωπὴ εἶνε καλλιτέρα, μήπως ἀκούη τις ἀπὸ μέσα.

ἽΗλ. Ἄλλὰ, μὰ τὴν πάντοτε παρθένον Ἄρτεμιν, ποτὲ δὲν θὰ καταδεχθῶ νὰ φοβηθῶ τοῦτο τοῦλάχιστον, τὰς γυναῖκας, τὸ ἀνωφελὲς δηλ. πάντοτε ἐν οἴκῳ διαμένον τοῦτο βάρος.

ἽΟρ. Καὶ ὅμως τῷ ὄντι βλέπε ὅτι καὶ εἰς γυναῖκας ἐνυπάρχει Ἄρης (πολεμικὴ ἀξία)· καλῶς δὲ γινώσκεις τοῦτο ἐκ πείρας, ἂν δὲν ἀπατώμαι.

ἽΗλ. Φρίκη, φρίκη, φανερὸν οὐδέποτε· δυνάμενον νὰ ἐξαφανισθῇ, οὐδέποτε νὰ λησμονηθῇ, κακὸν ὑπέμνησας, ὅποιον ὑπῆρξε τὸ ἴδικόν μου.

ἽΟρ. Τὸ ἠξεύρω καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος· ἀλλ' ἔταν ἡ περίστασις τὸ ἐπιτρέπη, τότε πρέπει νὰ κάμῃς τῶν κακῶν τούτων μνησάν.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Καθ' ὅλον τὸν παρόντα χρόνον, καθ' ὅλον ἠθέλεν εἶνε πρέπον εἰς ἐμέ δικαίως νὰ λέγω (περὶ τοῦ πατρός μου) ταῦτα· διότι μόλις τότε ἔσχον ἐλεύθερον στόμα.

ἽΟρ. Συμφωνῶ καὶ ἐγώ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν πρόσσεχε νὰ διατηρήσῃς ταύτην τὴν ἐλευθεροστομίαν.

ἽΗλ. Τί πράττουσα;

ἽΟρ. Νὰ μὴ θέλῃς νὰ μακρηγορήσῃς δι' ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὅποιον δὲν εἶνε κκιρός.

ἽΗλ. Τίς λοιπόν, ἐν ᾧ σὺ εἶσαι παρών, ἠθελε βέβαια προτιμήσῃς τὴν τοιαύτην ἐπαινετὴν σιωπὴν ἀπὸ τοῦ λόγου; ἐπειδὴ ἐγὼ τώρα ἀπροσδοκῆτως καὶ ἀνελπίστως εἶδόν σε.

ἽΟρ. Τότε με εἶδες ὅτε οἱ θεοὶ παρώτρυνάν με νὰ ἔλθω.

ἽΗλ. Εἰπές μοι ἀκόμη μεγαλειότεραν χάριν τῆς προτέρας παρουσίας (δηλ.), ἂν ὁ θεὸς σε ἔφερον εἰς τοὺς οἴκους μας· θεῖαν εὐεργεσίαν θεωρῶ τοῦτο ἐγώ.

ἽΟρ. Ἄφ' ἐνός μὲν διστάζω νὰ σε ἐμποδίξω ἀπὸ τοῦ νὰ

χαίρης, ἀφ' ἑτέρου δὲ φοβοῦμαι πολὺ διότι νικᾶσαι ἀπὸ τῆν χαράν.

Ἐ π ω δ ὅ ς .

* Ηλ. Φεῦ ἀφ' οὗ μετὰ πολὺν χρόνον ἔκρινες εὐλογον νὰ φανερώσῃς εἰς ἐμὲ τοιαύτην φιλότιμην ὁδόν, μὴ με, ἀφ' οὗ με εἶδες οὕτω πολλοὺς στεναγμοὺς διεγείρουσαν . . .

* Οο. Τί νὰ μὴ κάμω ;

* Ηλ. Μὴ με ἀποστερήσῃς οὐδόλως τὴν ἡδονὴν τῆς παρουσίας σου ὥστε νὰ ἐγκαταλίπω αὐτήν.

* Οο. Βεβαιότατα δὲν θὰ κάμω τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ἂν τὸ ἴδω θέλω ὀργισθῆ κατ' αὐτῶν (δὲν θὰ τὸ ἐπιτρέψω).

* Ηλ. Λυγκατατίθεσαι (δηλ. νὰ μὴ με ἀποστερήσῃς) ;

* Οο. Καὶ πραγματικῶς διὰ τί ὄχι ;

* Ηλ. Ὡ φίλοι, ἤκουσα ἐγὼ φωνήν, τὴν ὁποίαν οὐδὲ νὰ ἐλπίσω ἡδυνάμην ὅτι θὰ ἀκούσω· κατελήφθην ὑπὸ ψυχικῆς ὀρμῆς ὥστε οὔτε νὰ σιωπήσω, καὶ ἀκούσασα οὔτε νὰ φωνάξω δύναμαι· δυστυχῆς νῦν ὁμῶς κατέχω σε· ἐνεφανίσθης δὲ ἔμπροσθέν μου φιλότιμην ἔχων μορφήν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ οὐδὲ εἰς τὰς δυστυχίας μου ἡδυνάμην νὰ λησμονήσω.

* Οο. Τὴν μὲν περιττολογίαν ἄφες, καὶ μὴ μοῦ λέγῃς μήτε ὅτι ἡ μήτηρ εἶνε κακὴ, μήτε ὅτι ὁ Αἰγισθος ἐξαντλεῖ τὴν ἐν τοῖς δόμοις τοῦ πατρὸς μας περιουσίαν, ἄλλην μὲν διασκορπίζων ἀκαίρως, ἄλλην δὲ διαφθείρων ματαίως· διότι ἡ πολυλογία ἤθελεν ἀφαιρεῖ ἀπὸ ἐσὲ τὸν κατάλληλον καιρὸν τῶν ἔργων· ὅσα δὲ θὰ μοι ἦνε σύμφορα εἰς τὸν νῦν παρόντα χρόνον λέγε, διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου, φανερὰ ἢ κρυφά, θὰ παύσωμεν τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τοῦ νὰ χαίρωσι· πρόσσεχε δὲ τοιοῦτοτρόπως νὰ μὴ διακρίνη ἐκ τοῦ παιδρὸς προσώπου σου ἐσὲ ἡ μήτηρ, ὅταν ἡμεῖς εἰσεέλθωμεν εἰς τοὺς δόμους, ἀλλὰ στέναζε ὡς ἐὰν θὰ ἐστέναξες διὰ τὴν συμφορὰν τὴν ψευδῶς σοι ἀγγελθεῖσαν· διότι ὅταν θὰ κατορθώσωμεν τὸν σκοπὸν μας, τότε θὰ δυνάμεθα νὰ χαίρωμεν καὶ νὰ γελῶμεν ἐλευθέρως.

* Ηλ. Ἄλλ' ὦ ἀδελφέ, ὅπως εἰς ἐσὲ εἶνε ἀγαπητόν, οὕτω θὰ εἶνε καὶ εἰς ἐμέ· διότι τὰς ἡδονάς, τὰς ὁποίας ἔλαβον, παρὰ σοῦ ἔλαβον καὶ ὄχι· ἐξ ἐμοῦ· καὶ οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον λυπήσασά σε

ἤθελα δεχθῆ ἔγώ νά εὔρω μεγάλην ὠφέλειαν· διότι ἄλλως δὲν ἤθελα ὑπηρετεῖ καλῶς τὸν εὐνοοῦντα ἡμᾶς παρόντα θεόν· (τὴν παροῦσαν εὐνοϊκὴν περίστασιν). Ἄλλὰ γινώσκεις μὲ τὰ πάρα πέρα, (καὶ πῶς ὄχι;) καθόσον ἤκουσες, ὅτι ὁ Αἰγισθος μὲν δὲν εἶνε εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ μήτηρ ὅμως εἶνε· ταύτην δὲ σὺ μὴ φοβηθῆς ποτέ, ὅτι θὰ ἴδῃ τὸ πρόσωπόν μου φαιδρὸν ἐκ γέλωτος· διότι μίσοι παλαιὸν ἔχει ἐγγυθῆ ἐν τῇ καρδίᾳ μου, καὶ ἀφ' ὅτου σὲ εἶδον, ποτέ δὲν θὰ πύσω ἐκ χαρᾶς· δακρυρροοῦσα ἦτις δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τούτου τρόπου (συγχρόνως) εἶδόν σε καὶ θανόντα καὶ ζῶντα; ἔχεις δὲ προξενήσει εἰς ἐμὲ ἀπροσδόκητα, ὥστε, ἐὰν ὁ πατήρ μου ἤθελεν ἀναζήσει, νά μὴ νομίζω αὐτὸν εἰδωλον; ἀλλὰ νά πιστεύω ὅτι τὸν βλέπω. Ἐπειδὴ λοιπὸν τοιαύτην μέθοδον ἐνεργείας μετεχειρίσθης πρὸς ἡμᾶς, κάμε τὴν ἀρχὴν ὁ ἴδιος ὅπως θέλεις· διότι ἐγὼ μόνη τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο ἤθελον ἐπιτύχει· τοῦτ' ἐστὶν ἡ ἤθελα σώσει ἐμαυτὴν καλῶς ἢ γενναίως ἤθελα ἀποθάνει.

Ὁρ. Συμβουλεύω σε νά σιωπᾶς, διότι ἀκούω τινὰ τῶν ἑνδόν ἐξερχόμενον.

Ἡλ. Εἰσέλθετε, ὦ ξένοι· μάλιστα ἐν ᾧ φέρετε πράγματα, (τὴν ὑδρίαν), τὰ ὁποῖα οὔτε νά ἀποκρούσῃ τις ἐκ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἤθελε δυνηθῆ, οὔτε ἂν τὰ λάβῃ ἤθελεν εὐχαριστηθῆ.

Παιδ. Ὡ μωρότατοι καὶ φρονήσεως ἐστερημένοι, ποῖον ἐκ τῶν δύο, δὲν φροντίζετε πλέον διόλου περὶ τῆς ζωῆς σας θεωροῦντες αὐτὴν ὡς τίποτε, ἡ δὲν ὑπάρχει εἰς ὑμᾶς νοῦς ἐκ γενετῆς, διότι ἀγνοεῖτε ὅτι δὲν εἰσθε πλησίον, ἀλλ' ἐντὸς αὐτῶν τῶν μεγίστων κακῶν; ἀλλ' ἂν ἐγὼ δὲν ἐφύλαττον εἰς τὰ θυρώματα ταυτα πρὸ πολλοῦ, τὰ σχέδια ὑμῶν ἤθελον διαθρυληθῆ ἐν τοῖς ἀνακτόροις πρὶν ὑμεῖς πατήσετε ἐν αὐτοῖς τὸν πόδα· νῦν δὲ ἐγὼ ἔλαβα πρόνοιαν περὶ τούτων· καὶ τόρα πανοσάμενοι τῆς μακρολογίας καὶ τῆς ἀπλήστου ταύτης χαρᾶς μετὰ βοῆς ἐμβάτε μέσα, διότι ἡ ἀναβολὴ εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις εἶνε κακὴ, εἶνε δὲ καιρὸς νά τελειωθῆ τὸ ἔργον.

Ὁρ. Πῶς λοιπὸν ἔχουσι τὸ πάρα πέρα ὡς πρὸς ἐμὲ ὅταν θὰ ἔλθω;

Παιδ. Καλῶς. Διότι συμβαίνει νά μὴ σε γνωρίζῃ τις.

Ὁρ. Ἀνήγγειλας, ὡς φαίνεται ὅτι δῆθεν ἐγὼ ἀπέθανον.

Παιδ. Ἦξευρε ὅτι κατὰ τὴν ἰδέαν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ θεωρεῖσαι ὡς εἰς τῶν ἐν ἄδου ἀνδρῶν.

Ἄο. Χαίρουσι διὰ ταῦτα; ἢ τί λέγουσι;

Παιδ. Ὅταν τὸ ἔργον τελεσθῆ, τότε δύναμαι νὰ σοι εἶπω καθὼς δὲ τὸ πρᾶγμα ἔχει, πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς ἐκείνους ἔχουσι καλῶς, καὶ τὰ μὴ ὄντα ἀκόμῃ καλῶς.

Ἄλ. Ποῖος εἶνε οὗτος, ἀδελφέ, πρὸς θεῶν, εἰπέ μας.

Ἄο. Δὲν τὸν γνωρίζεις;

Ἄλ. Οὐδέ μὲ τὸν νοῦν μου κἂν τὴν βάλλω.

Ἄο. Δὲν ἠξεύρεις εἰς τίνος χεῖρας μὲ παρέδωκες μίαν φορὰν;

Ἄλ. Εἰς ποῖον; τί λέγεις;

Ἄο. Ἐκαῖνος, εἰς τοῦ ἐποίου τὰς χεῖρας κρυφίως ἐξεπέμψθην εἰς τὴν χώραν τῶν Φωκέων διὰ τῆς σῆς προνοίας.

Ἄλ. Ἀληθινὰ οὗτος εἶνε ἐκαῖνος, τὸν ἐποίον ποτε ἐγὼ μόνον ἐκ πολλῶν εὔρον πιστόν, ὅτε ἐφονεύθη ὁ πατήρ;

Ἄο. Οὗτος εἶνε· μὴ με ἀνακρίνης διὰ περισσοτέρων λόγων.

Ἄλ. Ὡ φίλτατον φῶς, ὦ μόνος σωτήρ τῶν οἴκων τοῦ Ἀγαμέμνονος, πῶς ἦλθες; ἀληθινὰ εἶσαι ἐκαῖνος ὁ ὁποῖος ἔσωσας καὶ ἐμὲ καὶ τοῦτον ἐκ πολλῶν θλίψεων; Ὡ φίλταται μὲν χεῖρες, ἠδίστην δὲ παρέχων ποδῶν ὑπηρεσίαν, πῶς ἂν καὶ τόσον πολὺν πρὸ πολλοῦ συνανεστρέφεσο μετ' ἐμοῦ σε ἠγνόουν καὶ δέν μοι τὸ ἐφανέρωσες, ἀλλὰ διὰ λόγων πλαστῶν μὲ ἠφάνιζες, ἐν ᾧ παρεῖχες μοι ἔργα ἠδίστα! χαῖρε, ὦ πάτερ, (διότι νομίζω ὅτι βλέπω τὸν πατέρα μου) χαῖρε· ἠξευρε δὲ ὅτι ἐγὼ ἐσὲ περισσότερον ἀπὸ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους ἐμίσησα καὶ ἠγάπησα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ (τῇ σημερινῇ).

Παιδ. Ἄρκει μοῦ φαίνεται· διότι πολλαὶ ἡμέραι καὶ νύκτες εἶσαι κινουμένη κύνῳ, αἱ ὁποῖαι θά σοι εἶπωσιν, Ἠλέκτρα, τοὺς παρεμπύπτοντας λόγους, ὥστε νὰ ἦνε σαφεῖς· πρὸς ἡμᾶς δὲ τοὺς δύο παρεστῶτας λέγω ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ προβῆτε εἰς τὸ ἔργον· τώρα ἡ Κλυταιμνήστρα εἶνε μόνῃ· τώρα δὲν εἶνε κανεὶς τῶν ἀνδρῶν μέσᾳ· ἐὰν δὲ θὰ τὸ ἀναβάλῃτε, ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι θὰ πολεμήσητε μὲ τούτους καὶ μὲ ἄλλους περισσοτέρους, ἐμπειροτέρους ἀπὸ τούτους.

Ἄο. Ἀνωφελὴς ἦθελεν εἶνε, Πυλάδῃ, εἰς ἡμᾶς ἢ παραι-

τέρω πολυλογία πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου ἀλλ' ὠφέλιμον εἶνε νὰ προχωρήσωμεν μέσα τάχιστα, ἀφ' οὗ προσκυνήσωμεν τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, τῶν ἰδρυμένων μάλιστα εἰς τὰ προπύλαια ταῦτα.

Ἡλ. Βασιλεῦ Ἄπολλον, εὐμενῶς ἐπάκουσον αὐτῶν καὶ ἐμοῦ πρὸς τούτοις, ἣ ὅποια πολλάκις, ὡς γινώσκεις, μὲ πλήρη χεῖρα (ἀφθόνως) θύουσά σε ἰκέτευον ἐξ ὅσων ἠθελα ἔχει. Τώρα δέ, ὦ Δύκειε Ἄπολλον, σὲ παρακαλῶ ἐξ ὅσων ἔχω, (διὰ λόγων δηλ.) σὲ προσκυνῶ, σὲ καθικετεύω, βοήθησόν μας προθύμως εἰς ταῦτας ἡμῶν τὰς ἀποφάσεις, καὶ δεῖξον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁποίου εἶδους μισθῶν χαρίζουσιν οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἀσεβεῖς.

ΧΟΡΟΣ

Ἴδετε πρὸς ἀλλήλας (παρατηρήσατε), ποῦ προχωρεῖ ὁ ἀκαταπάλαιστον φόνον πνέων Ἄρης· ἀπήλθον πρὸ μικροῦ ὑπὸ τὰ δώματα διῶκται τῶν ἀνοσιουργημάτων αἱ ἀναπόφευκτοὶ κύνες, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου πλέον θὰ ἐκπληρωθῶσιν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια κατ' ἐμαυτὸν ὠνειροπόλου (ἐφανταζόμεν).

Διότι εἰσδύει δολίφῃ ποδὶ (κρυφίως) εἰς τὸ ἀνάκτορον τιμωρὸς τῶν νεκρῶν εἰς τὰ ἐξ ἀρχῆς πλοῦσια δώματα τοῦ πατρός, νεωστὶ ἠκονημένῃ μάχαιραν κρατῶν· ὁ δὲ τῆς Μαίας υἱὸς Ἑρμῆς ἄγει αὐτόν, τὸν δόλον διὰ σκότους καλύψας, πρὸς αὐτόν τὸν σκοπὸν, καὶ δὲν ἀναβάλλει πλέον.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ὡ φίλταται γυναῖκες, ἄνδρες παρευθὺς θὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον· ἀλλὰ ἐν σιγῇ περιμένετε.

ΧΟΡΟΣ

Πῶς δά; Τί τώρα πράττουσιν;

Ἡλ. Ἡ μὲν (Κλυταιμνήστρα) ἐτοιμάζει λάβητα (ὕδριαν) πρὸς ἐνταφιασμόν, οἱ δὲ δύο ἴστανται πλησίον τῆς.

Χορ. Σὺ δὲ πρὸς τί ἔσπευσας (ἐξ ε π ε τ ἄ χ θ η ς). ἔξω;

*Ηλ. Διὰ νὰ φυλάξω, μήπως ὁ Αἰγισθος διαφυγῶν τῆ προσοχὴν μας εἰσέλθῃ μέσα.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Αἰαί, φεῦ στέγαι ἄνευ φίλων, πλήρεις δὲ τῶν φονέων τούτων
*Ηλ. Κάποιος φωνάζει μέσα· δὲν ἀκούετε, ὦ φίλοι;

ΧΟΡΟΣ

*Ἦκουσα ἀνήκουστα ἢ δυστυχῆς, ὥστε νὰ φρίξω.

Κλυτ. Ἄλλοίμονον ἢ δυστυχῆς· Αἰγισθε ποῦ τάχα εὐρίσκεισαι;

*Ηλ. Ἴδου πάλιν ἀκόμη φωνάζει τις.

Κλυτ. Ὁ τέκνον· τέκνον λυπήσου τὴν μητέρα σου.

*Ηλ. Ἄλλὰ καὶ σὺ δὲν ἐλυπεῖσο τούτον, οὔτε τὸν γεννήσαντα πατέρα.

Χορ. Ὁ πόλις, ὦ ταλαίπωρος γενεά; τὸρα ἢ καθ' ἡμέραν λυπηρὰ θέσις σου ἐξαφανίζεται.

Κλυτ. Ἄλλοίμονον εἰς ἐμέ, κτυπῶμαι.

*Ηλ. Κτύπησον, ἂν ἤμπορῆς διπλᾶ κτυπήματα.

Κλυτ. Ἄλλοίμονον καὶ πάλιν ἄλλοίμονον.

*Ηλ. Εἶθε νὰ ἐκτυπᾶσο καὶ μὲ τὸν Αἰγισθον μάλιστα ἐμοῦ (συγχρόνως).

Χορ. Ἐκπληροῦνται αἱ κατάραι, ζῶσιν οἱ ὑπὸ τὴν γῆν τεθαμμένοι· διότι ἄφθονον τὸ αἷμα τῶν φονευσάντων ἀνεπαισθήτως ἐξάγουσιν οἱ πρὸ πολλοῦ φονευθέντες.

Καὶ ὅμως ἴδου οὔτοι παρόντες· φονικὴ δὲ χεὶρ στάζει θυσίαν (αἷμα) πρὸς τὸν Ἄρην, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τοὺς κατηγορῶ.

*Ηλ. Ὅρεστα, πῶς εὐρίσκεσθε;

*Ορ. Τὰ ἐντὸς μὲν τῶν δόμων ἔχουσι καλῶς, ἐὰν ὁ Ἀπόλλων καλῶς ἐθέσπισε.

*Ηλ. Ἀπέθανεν ἢ δυστυχῆς;

*Ορ. Μὴ φοβῆσαι πλέον· διότι ἢ τῆς μητρὸς τόλμη (κακὸς τρόπος) δὲν θά σε ἀτιμάσῃ ποτέ.

ΧΟΡΟΣ

Παύσαοθε, διότι βλέπω τὸν Αἰγισθὸν φανερά.

*Ορ.

*Ηλ. ὦ παῖδες, δὲν θὰ εἰσέλθετε πάλιν μέσα;

*Ορ. Βλέπετε πούθενά τὸν ἄνδρα (ἐρχόμενον) πρὸς ἡμᾶς;

*Ηλ. Ἴδού οὗτος (νά τος) ἔρχεται ἐκ τοῦ προαστείου χαρούμενος.

Χορ. Σπεύσατε τώρα ἕσον τάχιστα πρὸς τὸ ἀντικρὺ τῶν θυρῶν μέρος ἵνα, ἀφ' οὗ διαθέσητε καλῶς τὰ προηγούμενα ἐπιτύχητε πάλιν καὶ ταῦτα.

*Ορ. Μὴ φοβῆσαι, θὰ τὰ ἐκτελέσωμεν.

*Ηλ. Σπεῦσον τώρα ἐκεῖ, ὅπου ἔχεις εἰς τὸν νοῦν σου νὰ ὑπάγῃς.

*Ορ. Ἴδού ἀμέσως πηγαίνω.

*Ηλ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐδῶ θέλω φροντίσει ἐγώ.

Χορ. Συμφέρον ἤθελεν εἶνε νὰ ὁμιλήῃς πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦτον ὀλίγα βέβαια καὶ πολὺ ἤπια εἰς τὰ ὦτα (κατὰ τὴν ἀκοήν), ἵνα ἀπατηθεῖς ἐμπέσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς δικαιοσύνης.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ

Τίς ἐξ ὑμῶν ἠξεύρει, ποῦ τάχα εἶνε οἱ ξένοι Φωκεῖς; περὶ τῶν ὁποίων λέγουσιν ὅτι ἀνήγγειλαν εἰς ἡμᾶς ὅτι ὁ Ὀρέστης ἀπέθανε ναυαγήσας ἐν ἱππικαῖς ἀγῶσιν; Ἐσὲ τῆ ὄντι, ἐσὲ ἐρωτῶ, καὶ ἐσέ, τὴν ἐν τῆ πρὶν χρόνῳ θρασεῖαν; διότι, σὺ πρὸ πάντων νομίζω ὅτι ἐνδιαφέρεσαι, καὶ σὺ πρὸ πάντων ὡς γινώσκουσα δύνασαι νὰ εἴπῃς.

*Ηλ. Γινώσκω τῆ ὄντι καλῶς; καὶ πῶς ὄχι; Διότι, ἐὰν δὲν ἐγίνωσκον, θὰ ἤμην ἀδιάφορος (ἀπαθής) ὡς πρὸς τὴν τύχην τῶν ἐμῶν, οἵτινες εἶνε εἰς ἐμὲ φίλτατοι.

Αἴγ. Ποῦ τάχα ἠμπορεῖ νὰ εὐρίσκωντα οἱ ξένοι; λέγε μοι.

*Ηλ. Μέσα· διότι ἐτελείωσαν τὴν πράξιν φίλης ξενιζούσης,

Αἴγ. Ὅντως ἀνήγγειλαν ἀληθέστατα καὶ ὅτι ἀπέθανεν·

*Ηλ. Δὲν ἀνήγγειλαν μόνον διὰ λόγου, ἀλλὰ καὶ ἀπέδειξαν τοῦτο.

Αἴγ. Ἄρα γε εἶνε δυνατόν εἰς ἡμᾶς, ὥστε καὶ νὰ μάθωμεν, (ἴδωμεν ὅσα εἶνε σαφῆ).

*Ηλ. Εἶνε μάλιστα, καὶ πολὺ ἀζήλευτος θεᾶ (ἀπαίσιον θεάμα).

Αἴγ. Ὅντως πληροῖς με χαρᾶς μεγάλης, ἐν ᾧ δὲν τὸ συνειθίζεις.

*Ηλ. Χαῖρε, ἐὰν ταῦτα εἶνε χαροποιά.

Αἴγ. Σὲ διατάττω νὰ τηρῆς σιγὴν καὶ ἀναπεπταμένων τῶν πυλῶν νὰ δεικνύεις εἰς ὅλους τοὺς Μηκηναίους καὶ Ἀργεῖους νὰ βλέπωσι (τὰ ἐντός) ἵνα ἐὰν τις ἐξ αὐτῶν ἐκαυχᾶτο πρότερον ἐλπίζων ματαίως πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦτον, τόρα βλέπων αὐτὸν νεκρόν, δέχεται τοὺς ἐμοὺς χαλινούς, καὶ νὰ μὴ βάλῃ γυνῶσιν διὰ τῆς βίας, ἀφοῦ εὖρη ἐμὲ τιμωρόν.

*Ηλ. Ἴδου ἀμέσως ἐκτελεῖται ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς ἐμέ· διότι μὲ τὸν καιρὸν ἐνόησα, ὥστε νὰ ὁμοφρονῶ (ὑπακούω) μὲ τοὺς ἀνωτέρους μου.

Αἴγ. ὦ Ζεῦ, βλέπω σῶμα πεσόντος ὄχι ἄνευ δυσμενείας τοῦ θεοῦ· ἐὰν δὲ (τὸ λεχθὲν) ἦνε ἀνόσιον, ἀνακαλῶ τὸν λόγον μου. Ἀφαιρέσατε πᾶν κάλυμμα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου, ὅπως θρηνήσω τῷ ὄντι καὶ ἐγὼ τὸν συγγενῆ μου.

*Ορ. Σὺ ὁ ἴδιος ψηλάφησον τοῦτο δὲν εἶνε ἰδικόν μου ἔργον, ἀλλ' ἰδικόν σου, τὸ νὰ βλέπῃς ταῦτα (τὰ λείψανα) καὶ νὰ προσφωνῆς φιλικῶς.

Αἴγ. Ἀλλὰ καλὰ με συμβουλεύεις καὶ θὰ πεισθῶ εἰς ἐσέ· σὺ δὲ προσκάλεσον, σὲ παρακαλῶ, τὴν Κλυταιμνήστραν, ἐὰν ὑπάρχη πρῶθενά κατ' οἶκον.

*Ορ. Νάτην πλησίον σου· μὴ παρατηρῆς πλέον ἀλλοῦ.

Αἴγ. Ἀλλοίμονον τί βλέπω;

*Ορ. Ποῖον φοβεῖσαι; ποῖον ἀγνοεῖς;

Αἴγ. Εἰς τίνων τάχα ἀνδρῶν δίκτυα ἐνέπεσα ὁ δυστυχῆς;

Ὅρ. Καὶ δὲν καταλαβαίνεις πρὸ πολλοῦ, ὅτι ὁμιλεῖς πρὸς ζῶντας ἐξίσου, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζες ἀποθασμένους;

Αἴγ. Ἄχ, ἐννόησα τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀδύνατον εἶνε νὰ μὴ ἦνε οὗτος ὁ Ὅρέστης, ὁ διαλεγόμενος μετ' ἐμοῦ.

Ὅρ. Ἄν καὶ εἶσαι μάντις ἄριστος ἤπατάσο πρὸ πολλοῦ.

Αἴγ. Εἶμαι χαμένος τῷ ὄντι ὁ δυστυχῆς· ἀλλ' ἐπέτρεφόν μοι νὰ σοὶ εἶπω ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγον.

Ἡλ. Μὴ ἐπιτρέπῃς εἰς αὐτόν νὰ ὁμιλῇ πλέον, πρὸς θεῶν, ἀδελφέ, μηδὲ νὰ μακρολογῇ. Διότι τί δύναται νὰ κερδίξῃ ἐκ τῆς ἀναβολῆς τοῦ χρόνου ὁ μέλλων νὰ ἀποθάνῃ ἀνθρώπος, μεμιγμένος μὲ κακίας; Ἄλλ' ὅσον εἶνε δυνατὸν τάχιστα φόνευσον, καὶ ἀφ' οὗ τὴν φονεύσης θές τον ἐμπρὸς εἰς τοὺς νεκροθάπτας (κύνες καὶ ὄρνεα), τῶν ὁποίων εἶνε ἄξιος οὗτος νὰ τύχῃ, μακρὰν ἀπὸ τὰς ὄψεις ἡμῶν διότι εἰς ἐμὲ τοῦτο μόνον δύναται νὰ γείνη καταπραῦντικὸν τῶν παλαιῶν δυστυχιῶν.

Ὅρ. Εἴσελθε μέσα γρήγορα, διότι τώρα δὲν πρόκειται ἀγῶν περὶ λόγων, ἀλλὰ περὶ τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς.

Αἴγ. Καὶ διὰ τί με φέρεις ἐντὸς τοῦ οἴκου; πῶς, ἐὰν τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε καλόν, ἔχει ἀνάγκη σκότους, καὶ δὲν εἶσαι ἔτοιμος νὰ με φονεύσης;

Ὅρ. Μὴ διατάτῃς, ἀλλὰ προχώρει ἐκεῖ, ὅπου ἴσια ἴσια ἐφόνευσες τὸν πατέρα μου, ἵνα ἀποθάνῃς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Αἴγ. Ὅντως εἶνε μεγίστη ἀνάγκη ὁ οἶκος οὗτος νὰ ἴδῃ καὶ τὰ ὄντα καὶ τὰ μέλλοντα κακὰ τῶν Πελοπιδῶν;

Ὅρ. Τοῦλάχιστον θὰ ἴδῃ τὰ ἰδικὰ σου· ἐγὼ εἶμαι εἰς ἐσὲ ἔξοχος μάντις τούτων.

Αἴγ. Ἄλλ' ἡ τέχνη διὰ τὴν ὁποίαν ἐκόμπαζας, δὲν εἶνε πατρῶν, (δηλ. ὁ πατήρ σου μάντις δὲν ἦτο).

Ὅρ. Πολλὰ ἀντιμιλεῖς, προκύπτει δὲ βραδύτης· ἀλλὰ χῶσσο μέσα.

Αἶγ. Προπορεύου

Ὅρ. Σὺ πρέπει νὰ προπορεύῃσαι.

Αἶγ. Τάχα νὰ μὴ σοῦ φύγω;

Ὅρ. (Ὅχι· ἀλλ' ἵνα) μὴ ἀποθάνῃς βέβαια ἡδέως. Πρέπει νὰ διαφυλάξῃς ἐγὼ δι' ἐσὲ πικρὸν τοῦτον τὸν θάνατον. Ἐπρεπε δὲ εὐθὺς πάντες, ὅσοι θέλουσι νὰ πράττωσι μάλιστα παράνομα, νὰ λαμβάνωσι τὴν τιμωρίαν ταύτην, δηλ. τὸν θάνατον. Διότι τότε δὲν θὰ ἐπλεόναζον οἱ ἀπατεῶνες.

Χορ. Ὁ τέκνον τοῦ Ἀτρέως, πόσον πολλὰ παθὼν μόλις ἠλευθερώθῃς, διότι διὰ τῆς παρούσης ἐπιχειρήσεως ἔφθασες εἰς τὸ ποθούμενον.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΩΡΕΑ
ΙΩΣΗΦ ΓΚΡΕΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΧΡΗΣΤΟΥ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

38 - ΕΝ ΟΔῶ ΣΤΑΔΙΟΥ - 38

- Εὐρίσκονται καὶ πωλοῦνται αἱ ἑξῆς μεταφράσεις:**
- Θεοχάρους Ζ. Θ.** Ὡδαί Ὀρατίου Βιβλίον Α', Β', καὶ Γ'.
 » Ἐνύπνιον Σκιπίωνος.
 » Μ. Τυλλίου Κικέρωνος Ἐπιστολαί.
 » Κορνηλίου Νέπωτος.
 » De Bellο Civilli τοῦ Ἰουλίου Κίσαρος
 » Δ. Τυλλίου Κικέρωνος Γ' καὶ Δ' κατὰ Κατιλίνα.
 » Περὶ καθηκόντων τοῦ Κικέρωνος (de Officiis)
 » Λομόντος (Lhommond).
Ἰασωρίδου Ο. Οὐεργιλίου Αἰνείαδος Βιβλίον Βον μετὰ σχολίων
 καὶ μεταφράσεως
Καρύδη Γρ. Λατινικὸν Ἀναγνωσματάριον Κοσμᾶ Κ.
 » Λυρικὴ Ἀνθολογία τῶν ἐγκεκριμένων κειμένων
 τοῦ κράτους.
Λαερτιάδου Α. Ὀβιδίου Μεταμορφώσεις Βιβλ. 1—5
 » Οὐεργιλίου Αἰνείαδος Βιβλ. 1—5
 » Λουκιανοῦ Τίμων ἢ Μισάνθρωπος καὶ Χά-
 ρων ἢ Ἐπισκοποῦντες.
 » Ἀρριανοῦ Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου τῶν ἐγ-
 κειμένων κειμένων τοῦ κράτους.
 » Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους.
 » Κρίτων.
Μαρκεσίνη Δ. Πλουτάρχου. Περὶ Παίδων Ἀγωγῆς.
Μπιθακάκη Κ. Ἀιτικὰ Πausανίου.
Πολυχρονοπούλου Π. Λυσίου. Ὑπὲρ ἄδυνατου, κατὰ Φίλωνος,
 κατὰ Σιτοπωλῶν καὶ ὑπὲρ Μαντιθείου.
Σωτηρίου Α. Δημοσθένους περὶ Εἰρήνης.
 » Δημοσθένους οἱ τέσσαρες Φιλιππικοί.
 » Σοφοκλέους Ἡλέκτρα.
 » Πλουτάρχου Θεμιστοκλῆς.
 » Τιβέριος, Γάτος, Γράκχος.
 » Ὀβίδου Μεταμορφ. ἐκλογαὶ Κακιδῆ.
 » Θεοκρίτου Εἰδύλλια.
 » Θεοφράστου Χαρακτῆρες.
 » Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα.
Τριανταφύλλου Θ. Θουκιδίδου Πελοποννησιακὸς πόλεμος Βιβλίον
 Αον, Βιβλίον Βον.
 » Δημοσθένους οἱ τρεῖς Ὀλυμπιακοί.
Τριανταφύλλου Α. Λυκούργου κατὰ Λεωκράτους.
Τριανταφύλλου Θ. Ἰγίγένητα ἢ ἐν Ταύροις. Εὐριπίδου.